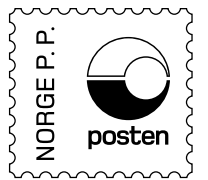


OKTOBER  
2019

# NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES NÆRINGS-  
LIVSAVIS



Kraft og energi

Transport og samferdsel

Anlegg og maskin

Villmarkshelt med mange talenter Side 3



Direkterute til Kina Side 12

Tiden er inne



DistriktsEnergi og daglig leder Knut Lockert vil samle Norge til ett nett-rike. Side 20

Boligverdier



Forskjeller mellom bygd og by skaper utfordringer for førstegangskjøpere. - Trenger vi en mer aktiv og samlet boligpolitikk, spør analytiker Audhild Dahlstrøm i Sparebank1. Side 6

## 10-års lønnsom vekst for Roald Madsen AS: Gedigen opptur



Tromsø-entreprenøren Roald Madsen AS har hatt ti år med sterk vekst og gode resultater. I fjor hadde familiebedriften et overskudd på drøyt 75 millioner og

daglig leder Rune Madsen legger ikke skjul på oppskriften bak suksessen: - Hardt arbeid, flinke fagfolk og det beste utstyret!

Side 19

VI LØFTER NORD-NORGE

Tlf.: 77 00 16 40 | E-post: post@heliteam.no | www.heliteam.no



## Leder

# På tide å prøve bremsene?

**Attraktive kommuner skaper bolyst og tilflytting. Skoler, barnehageplasser, service-tilbud og fritidsaktiviteter veier tungt når vi velger bosted - og her har kommunene en sentral rolle som utbygger og tilrettelegger.**

Disse rammebetingelsene er viktige for næringslivet. Bedrifter i attraktive kommuner vil ha lettere for å skaffe den arbeidskraften som trengs. I følge forventningsbarometeret for Nord-Norge opplever 54 prosent av lederne i nordnorske bedrifter at det er vanskelig å få tak i relevant kompetanse. Tilgangen på kvalifiserte hender og hoder er en faktor som begrenser mulighetene for vekst og verdiskaping i bedriftene.

De siste ti årene har landets kommuner gjennomført tunge og nødvendige investeringer i vann, avløp og renovasjon, grunnskole, helse og omsorg og kommunale boliger. Dette faller inn under lov-pålagte oppgaver som kommunen plikter å levere til sine innbyggere. Men på samme tid har også kulturhus, idrettshaller og badeanlegg skutt i været over hele landet.

► *At lånegjelden pr innbygger samtidig er i sterk vekst bekymrer ikke det store flertall.*

At lånegjelden pr innbygger samtidig er i sterk vekst bekymrer ikke det store flertall. Slike tall oppleves lett som teoretiske størrelser - som ikke påvirker vår hverdag i nevneverdig grad.

Nå varsler imidlertid Kommunenes sentralforbund (KS) at de gode tidene kan ta slutt, og at ubehagelige innsparings-tiltak venter. Siden år 2000 er norske kommuners samlede gjeld firedoblet - fra 150 milliarder til 600 milliarder.

Den sterke gjeldsveksten er bekymringsfull, slår KS fast i et notat fra i sommer. En analyse i regi av KS viser at hver tiende kommune har begrenset handlingsrom. Finanskostnadene er allerede en tyngende post på budsjettet i disse kommunene - tross historiske lave renter.

Å bo eller drive næring i en kommune som har gått skoene av seg, og mistet sitt økonomiske handlingsrom, er lite å trakte etter. Til syvende og sist er det innbyggerne som ender opp med regningen i form av maksimal eiendomsskatt, skolenedleggelse og andre sviende velferdskutt. Innbyggere i kommuner som har vært på Robeklista har erfart at det er dyrt å være fattig. Årvisse budsjettkutt og forbud mot låneopptak er en brems både for trivsel og utvikling.

Etter nesten ti år med sammenhengende vekst, økning i skatteinntekter, lave renter og romslige kreditter er det kanskje på tide å prøve bremsene? Begreper som ansvarlighet og budsjett-disiplin bør komme til heder og verdighet igjen - og henges i glass og ramme på utvalgte kontorer.

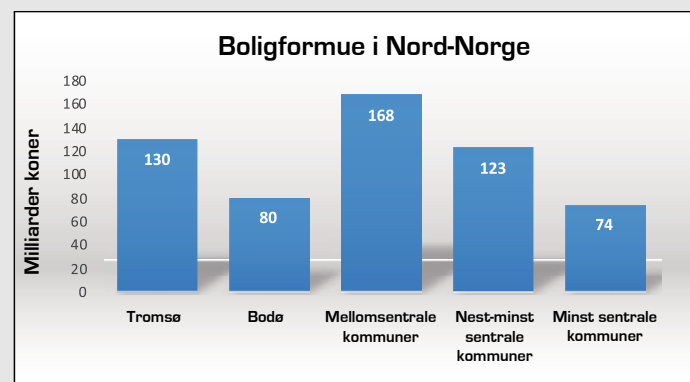
Vi ser også med bekymring på disposisjonene som nå gjøres i forbindelse med sammenslåing av kommuner og regioner, der strategien går på å knuse sparegrisen, tøyne lånerammene og dra med seg mest mulig gjeld inn i ekte-skapet.

Vil fremtidens fasit for et attraktivt bosted være kommuner som unngikk luksuseffellen? Der man rehabiliterte svømmebassenget fra 70-tallet fremfor å rive og bygge nytt? Der vedlikehold fikk sin fortjente plass på budsjettet, slik at ikke for-fallet ble uhåndterlig?

Det er som kjent fullt mulig å spare seg til fant. Men det er også mulig å gå skoene av seg ved å tøyne de økonomiske rammene mot det ufor-svarlige. Det bør finnes en gylden middelvei.



## Boligformuen i nord



Om lag 66 prosent av boligformuen er i de 11 mest sentrale kommunene i landsdelen. Les mer på side 6 og 7.

**88%** Andel nordnorske bedriftsledere som mener bærekraft gir konkurransekraft og er viktig for alle bransjer. De opplever at kunder etterspør bærekraftige løsninger i langt større grad enn tidligere.

**54%** Så mange bedrifter i Nord-Norge opplever at det er «vanskelig» eller «svært vanskelig» å rekruttere arbeidskraft med relevant kompetanse. Bare 13 prosent oppgir at tilgangen på arbeidskraft er «lett» eller «svært lett».

Kilder: Kbn.no og Eiendomsverdi

### Innhold

Leder - På tide å prøve bremsene	2
Hektisk høst for villmarkens sønn	3
Rykker stadig frem i sporet	4
Forslaget om å redusere antall tingretter:	
Svekker rettssikkerheten	5
Domstolkommisjonens forslag	5
Boligformuen gir økte forskjeller	6
Forsterker unges utfordringer	6
...men bor de egentlige vinnerne i bygda?	7
Unngå dyre feilansettelser	8
6 tips for å redusere risiko for feilansettelser	8

#### Transport og samferdsel

Spent før vinteren	10
Containerhavna gir vekst og muligheter	12
Direktelinjer mot et globalt marked	13
Rydder ny plass for vekst	13
Lønnsomhet under press	14
Jentene setter seg bak rattet	14
Tall fra bransjen	14-15

#### Anlegg og maskin

LNS i mål med krevende tunnelprosjekt	16
Furumotunnelen: Åpner tidligst i 2022	16
Mindre frakt med utenlandske lastebiler	17
Veksten bremses opp	18
Roald Madsen AS: Vokser ut av Tromsø	19

#### Kraft og energi

Ber NVE rydde opp i urettferdig nettleie	20
Gir kraftige utslag på strømregningen	21
Solcelleanleggene inntar Nord-Norge:	
Teknologi for framtiden	22
Positive solfaktorer i nord	23
Vurderer kutt i støtte	23
- Ingen løsning	24
Kraftskatteutvalgets forslag høster kritikk	25
Tall fra bransjen	24-25
Registrene sliter	26
Helt meningsløst	27

#### Prosjektsider

Hadsel videregående skole på Stokmarknes:	
Nybygg med høy miljøfaktor	28
Satser på lærlinger	29
Både fordeler og utfordringer	30
Grønn energi som pensum	30
Miljøbevisste arkitekter	31
221 millioner kroner til Nord-Norge	32
Redningshelikopterbase til Tromsø	33
NCP vekker oppsikt i globalt marked:	
Havplast og tauverk blir designmøbler	34
Kortreiste råvarer	35
Innovasjon Norge som støttespiller	35
Millioner av stoler	35

### oktober 2019

**NORDNORSK RAPPORT**  
NORD-NORGES NÆRINGSLEVLIVSAVIS

ISSN 2535-793X

UTGIVER  
REDAKSJON

ANNONSER  
GRAFISK PROD.

ABONNEMENT  
ADRESSE

**Ansvarlig redaktør**  
Jonas Ellingsen  
Tlf. 908 65 022  
jonas@nnrapport.no

**Utgever**  
Nordnorsk Rapport AS

**Trykk**  
Polaris Trykk, Harstad

**Daglig leder / annonser**  
Dag Danielsen  
Tlf. 48 42 94 72  
dag@nnrapport.no

**Layout / produksjon**  
AADX Reklame  
Tlf. 911 69 930  
aase@aadx.no

**Abonnement**  
Tlf. 41 49 54 48  
abo@nnrapport.no

Årsabonnement  
kr 1200,- pr. år

**Adresse**  
Solvegen 63,  
9024 Tomasjord

**Hjemmeside**  
www.nnrapport.no





**FRISK STOREFRONT:**  
Det oser villmark og turglede av inngangspartiet på Lars Mosen Store i Alta.  
Foto: Amfi - Alta

# Hektisk høst for villmarkens sønn

**Boklansering og åpning av nye butikker i Alta og Tromsø. Lars Mosen rekker langt mer enn å streife alene rundt i villmarka.**

Av - Jonas Ellingsen

I fjor høst åpnet den første Lars Mosen Store i Bodø. I juni deltok Mosen selv på åpningen av butikk nr. 2

i Amfi i Alta. I september var det Tromsø og Jekta sin tur.

De fysiske butikkene er en videreføring av Lars Mosen egen nettbutikk - samt mange års vellykket samarbeid med komplettfritid.no, som eies av selskapet Joh. Løvold AS i Bodø. Her har Mosen vært fanebærer og sterkt delaktig i utvikling og testing av KF-produktene.

Det er ingen tilfeldighet at villmarkingens tre første merke-

butikker etableres nord for polarsirkelen. Med sjøsamiske aner fra Birtavarre i Kåfjord har Mosen en sterk tilknytning til Nord-Norge og Nordkalotten. Det gjelder ikke minst Alta, der Mosen er ambassadør og fast deltaker under Finnmarksløpet.

## Mosen-faktoren

Butikkene selger Lars Mosen egenutviklede kolleksjon av bekledning og utstyr - beregnet for både turglede friluftsfolk såvel som hard-

barkedede ekspedisjonsfarere. De aller fleste produktene vil ifølge pressemeldingen ha Lars Mosen-faktoren "Det ville ekstra", som er så kjennetegende for Lars! Det kan være hakket på kniven som gjør det mulig å løfte kaffekjelen av bålet uten at den glir av. Det kan være ryggsekken som gjør det sikrere å krysse elva (vær så god, tenk litt på den!)

Det kan være de to hempene på boxeren som gjør at den er enkel å henge til tørk på bjørketreet. Praktiske og smarte detaljer som Lars har savnet hos andre leverandører.

## Tett på

Ca 5000 døgn i felt har gitt Mosen erfaringer som han har delt både gjennom en rekke filmer og bøker. I høst utgis biografien "Mitt liv", der leserne kommer tettere på mennesket og personligheten Lars Mosen.

▶ De aller fleste produktene vil ha Lars Mosen-faktoren "Det ville ekstra".

- Forfatter Kjetil Østli og jeg har vært opptatte av at det skal være mye nytt i en slik bok. Ting som ikke er kjent fra før, selv om de mest kjente ekspedisjonene selvsagt beskrives. Her er også usminkede skildringer av alkoholforbruk og mitt nære forhold til min eldre, heroinavhengige bror Erik, forteller Mosen.

Noe av det han er mest fornøyd med er at latterkulene sitter løst underveis i lesingen. - Kjetil har knekt koden for min humor. Han har klart å formidle hendelser på en ekte, dønn ærlig og direkte måte, slik jeg selv ville gjort det. Livet er for kort til at vi ikke også må ha det mye moro, sier Mosen.

**CASE G-SERIE HJULLASTER**  
HJULLASTER FOR NORDNORSKE SNØRYDDERE.  
**CASE 721G.** 15 onn. 195 hk. STEG 5.ZF 5 tinnns girkasse med lock-up. LS akslinger. Komfortabel og stille hytte med suveren utsikt, - også bakover!

**CASE**  
CONSTRUCTION

**MEST SKYVEKRAFT**

Ikke bare tro på annonsen. Prøv selv. Kontakt oss for prøvekjøring.

**DAGENBORG MASKIN AS**  
ANLEGGSMASKIN OG TRAKTOR I NORD-NORGE  
Tlf 77 60 73 30 / dagenborg.no / post@dagenborg.no



I KJENT STIL: Lars Mosen på tur i Indre Troms med sekk og fiskestang.  
Foto: Marius Dalseg - DNT





# Rykker stadig frem i sporet

**Jernbane fra Kirkenes til Rovaniemi vil gjøre Kirkenes til et logistikk-knutepunkt mellom Asia og Europa.**

Av - Jonas Ellingsen

I fjor vår analyserte finske myndigheter flere ulike jernbanelinjer til kysten i nord. Narvik, Tromsø, Kirkenes og russiske Murmansk ble alle vurdert som potensielle endestasjoner. Kirkenes ble valgt som det beste alternativet – og det billigste.

Rapporten fra den finsk-norske arbeidsgruppen konkluderte imidlertid med

*ARKTISK JERNBANE: Stadig mer konkrete planer skaper optimisme i Sør-Varanger og Finnmark. Illustrasjon: Sydvaranger Utvikling.*

usikkerhet rundt private investorers vilje til å ta en vesentlig del av den nødvendige finansieringen.

## Intensjonsavtale

Men under Arctic Economic Forum i Rovaniemi i mai, kom nyheten om at Finnish Bay Area Development Oy and Sør-Varanger Utvikling har inngått en intensjonsavtale om å utrede muligheten for det som kalles "Arctic railway". Dette er de samme interesser som nå har finansiert den fremtidige tunnelen mellom Helsinki og Tallin.

Den Arktiske Jernbanen mellom Kirkenes og Rovaniemi har de siste 2 årene fått politisk støtte fra alle lokale partier i Sør-Varanger, Finnmark Fylkeskommune, Arbeiderpartiene i Nordland, Troms og Finnmark, og før sommeren ble idéen om jernbanen godt mottatt av Frp sin kommisjon fra Samferdselsdepartementet. I august meldte også SV i en pressemelding fra landsmøtet at de gir sin fulle støtte til jernbane mellom Kirkenes og Rovaniemi.

– Dette kan være starten på en ny tid her i Øst-Finnmark, sier Kenneth Stålsett i Sør-Varanger Utvikling, som holder saken varm med løpende nyheter på hjemmesiden [www.arcticrailway.as](http://www.arcticrailway.as).

## - Øk trykket

Øst-Finnmark Regionråd uttalte i septemer at en jernbaneforbindelse mellom Rovaniemi og Kirkenes vil være det viktigste infrastrukturprosjektet for landsdelen siden kortbanenettet ble åpnet. Rådet ber politikerne

i hele regionen om å trykke på overfor de sentrale myndighetene for å få fortgang i planlegging av alternative traseer: - Dette er viktig i forhold til Finske myndigheter på regionalt nivå, som nå har startet arbeidet med å velge trasé på finsk side av grensen.

## Ny rapport

En ny rapport Akvaplan-niva har utarbeidet for Kunnskapsbanken ser på konsekvensene ved økt godstrafikk mellom Asia og Europa gjennom Den nordlige sjørute i havet nord for Russland.

Forskere mener Kirkenes blir et naturlig knutepunkt i nord om togforbindelse bygges. De trekker opp scenarier som vil gi behov for 20 godstog per dag fra Kirkenes - eller ett tog nesten hver time i en 7,5 måneder lang sesong.

# KM DYPOPP

NEDGRAVD AVFALLSLØSNING



[www.kanstad-mek.no](http://www.kanstad-mek.no)  
Telefon 77 72 26 00  
E-post [firmapost@kanstad-mek.no](mailto:firmapost@kanstad-mek.no)

**KM** KANSTAD MEKANISKE

Kjell Hansen Shipping Eftf. ble etablert i 1979, og fremstår idag som et selskap i vekst med en omsetning på 116 mill. kroner. Selskapet har 45 ansatte med hovedkontori Oslo og avdelingskontorer i Bjerkvik og Mo i Rana.



Oslo: Verkseier Furulundsvei 1, 0614 Oslo, Tlf.: 22 17 15 15, Fax: 22 17 17 44

Bjerkvik: Sletta, 8530 Bjerkvik, Tlf.: 76 96 30 50, Fax: 76 96 30 55

Mo i Rana: Midtregate 10, 8624 Mo i Rana, Tlf.: 75 14 32 20, Fax: 75 14 32 21

Selskapets arbeidsområder ligger innen containertrafikk, linjetrafikk, lagring, spedisjon og stevedoring, og omfatter også ro/ro-trailere, skipsmegling og bilmegling.

Markedstilpassing av produktet betyr idag at det benyttes biltransport til en stadig større del av oppdragene. Konkurransedyktighet på leveringstider betinger bruk av kombiløsninger som f.eks. ro-ro/linjetransport.

Selskapet har utviklet spesialkompetanse innen Nordkalott-området og kyst-Norge. Vi kan tilby en meget bred dekning av Nord-Norge med hyppige avganger som sikrer raske leveranser til sluttmottager.

Nord-Sverige og Nord-Finland spesialtilpasses etter behov. På kontinentet tilbyr vi ro/roløsninger via Kiel/Hamburg og Rotterdam.

Skipsmegling • Bilmegling • Linjespedisjon  
Speditører • Fortolling

## NORDNORSK RAPPORT

NORD-NORGES NÆRINGSLIVSAVIS

Abonner på Nordnorsk Rapport!

**KAMPANJE:**

50 % rabatt på helårsabonnement

~~1200,-~~ 600,-

Bestill på:

[abo@nnrapport.no](mailto:abo@nnrapport.no)





Forslaget om å redusere antall tingretter:

# - Svekker rettssikkerheten

Å halvere antall tingretter i landet vil være svært negativt for næringslivet i distriktene, mener Bedriftsforbundet.

Av - Jonas Ellingsen

- Bli forslaget en realitet er vi redd sentraliseringen skyter enda mer fart. Stor geografisk avstand til rettssystemet er tungvint og kostnadsdrivende. Dette vil påvirke hvor bedriftene etablerer seg og forslaget kan dermed starte en serie av negative ringvirkninger i de berørte distriktene, mener Jørn-Åge Stikholmen, regionleder for Bedriftsforbundet i Nord-Norge.

#### Rammebetingelser

Bedriftsforbundet arbeider for at små og mellomstore bedrifter - som landsdelen hovedsaklig består av - skal få best mulig rammebetingelser.

- Et nært og tilgjengelig retts-system er definitivt en slik betingelse. Forsvinner tingretten vil vi også se at advokatmiljøet og ressursene rundt forvitrer og flytter ut. Sammen med større reiseavstander og økte kostnader kan vi i høyeste grad snakke om at terskelen blir høyere og at rettssikkerheten svekkes. Altså motsatt effekt av det kommisjonen ønsker å oppnå, sier regionlederen.

#### Avstand øker kostnadene

I Stikholmens egen region Vesterålen foreslås Vesterålen Tingrett slått sammen med

Trondenes tingrett og Ofoten tingrett til Midtre Hålogaland tingrett, som skal ligge i Harstad. Når flytting er gjennomført vil mange ha mer enn to timers reisetid til tingretten - og vinterstid øker tidsbruken. Advokater, parter, vitner og meddommere vil i stor grad være tvunget til å reise dagen før, og må oppholde seg i Harstad så lenge saken pågår. Det vil utgjøre en betydelig merkostnad.

- Kommisjonen har åpenbart ikke vurdert de totale ringvirkningene av sitt forslag. Det gir all grunn til bekymring. Etableringsvegring i distriktene kan bli den klare følgen dersom forslaget blir stående, tilføyer leder av Bedriftsforbundet, Olaf Thommesen. ▶▶



**AVVISER FORSLAG:** - Tilgjengelige domstoler er avgjørende for etableringer, næringsvekst og bosetning i landsdelen. Å legge ned tingretter i det omfanget Domstolkommisjonen foreslår, vil utløse en negativ trend i mange lokalsamfunn, sier regionleder i Bedriftsforbundet, Jørn Åge Stikholmen.

## Kommisjonens forslag

Domstolkommisjonen foreslår å redusere antall tingretter fra 60 til 22 ved å gjennomføre disse sammenslåingene. Dette medfører også reduksjon av antall jordskifteretter.

Enkelte steder foreslås det at den nye tingretten beholder en underavdeling, og antall rettssteder reduseres dermed til 27. Kommisjonen har frist til august 2020 på å levere den endelige rapporten.

▶ Å legge ned tingretter vil utløse en negativ trend i mange lokalsamfunn.

## Slik vil forslagene berøre Nord-Norge

#### Ytre Finnmark tingrett:

Sammenslåing av Øst-Finnmark tingrett, Hammerfest tingrett og Alta tingrett.

**Lokalisering:** Alta (hovedsted) og Vadsø.

#### Indre Finnmark tingrett:

Videreføring av dagens Indre Finnmark tingrett, men Sør-Varanger kommune, som i dag tilhører Øst-Finnmark tingrett, foreslås innlemmet i rettskretsen.

**Lokalisering:** Tana.

#### Troms tingrett:

Sammenslåing av Nord-Troms tingrett og Senja tingrett.

**Lokalisering:** Tromsø.

#### Midtre Hålogaland tingrett:

Sammenslåing av Trondenes tingrett, Ofoten tingrett og Vesterålen tingrett.

**Lokalisering:** Harstad.

#### Salten tingrett:

Sammenslåing av Salten tingrett og Lofoten tingrett.

**Lokalisering:** Bodø (hovedsted), Svolvær.

#### Helgeland tingrett:

Sammenslåing av Rana tingrett, Alstahaug tingrett og Brønnøy tingrett.

**Lokalisering:** Mo i Rana.

www.hebra.no



## STÅLRØR

### CASING - TUBING

Til peling, rørpressing, konstruksjon mm.  
Levering direkte fra egne lager i Bryne og kontinentet.

**Telefon 51 88 98 00**  
**E-post info@hebra.no**

Kontakt oss for pris og leveringstid.



**FORSKJELLER:** Det er stor geografisk forskjell på boligformuen i kommunene her nord. Gjennomsnittlig boligformue i Tromsø var nesten åtte ganger høyere enn i Berlevåg.

Foto: Elise Ellingsen

**Forskjellene på boligpris og verdiutviklingen mellom by og bygd fortsetter å øke. To tredjedeler av boligformuen befinner seg nå i de 11 mest sentrale kommunene i Nord-Norge.**

Av - Jonas Ellingsen

Det kommer frem i rapporten "Tapere og vinnere i boligmarkedet i Nord-Norge" utført av Kunnskapsbanken (kbnn.no).

De siste tiårene har boligprisene økt formidabelt – spesielt i sentrale strøk. Lav rente siden begynnelsen av 2000-tallet og høy sysselsetting er blant de viktigste årsakene.



# Boligformuen gir økte forskjeller mellom bygd og by

## Sentralisert boligformue

Tall fra selskapet Eiendomsverdi viser at den totale boligformuen i Nord-Norge i 2018 var på 574,4 milliarder kroner. Dette utgjorde litt i underkant av 7 prosent av den nasjonale boligformuen. Til sammenligning var Nord-Norges andel av befolkningen over 9 prosent.

Naturlig nok finner man den største boligformuen i de mest befolkningsrike og sentrale kommunene i landsdelen. Boligformuen i Tromsø var

130,1 milliarder kroner i 2018, mens den var 79,6 milliarder kroner i Bodø.

► De siste tiårene har boligprisene økt formidabelt. Lav rente og høy sysselsetting er blant de viktigste årsakene.

Samlet boligformue for de øvrige mellom-sentrale kommunene var 167,5 milliarder

kroner, mens den for de nest minst og minst sentrale kommunene var henholdsvis 122,9 og 74,3 milliarder kroner.

## Tromsø på topp

Tallene viser også stor geografisk forskjell i gjennomsnittlig boligformue i de ulike kommunene i landsdelen, der Tromsø skiller seg klart ut. Her er det beregnet at gjennomsnittlig boligformue var 4,3 millioner kroner i 2018. Dette var også langt høyere enn snittet i Bodø og

Alta, som lå på henholdsvis 3,5 og 3,2 millioner kroner.

Seks av sju kommuner med lavest gjennomsnittlig boligformue var i Finnmark. Verdien var lavest i Berlevåg, hvor gjennomsnittlig boligformue var 557 000 kroner. I Vardø og Træna var verdiene henholdsvis 652 000 og 723 000 kroner. Det vil si at gjennomsnittlig boligformue i Tromsø var nesten åtte ganger så høy som i Berlevåg.

## - Forsterker unges utfordringer

**Tall fra SSB viser at 5 av 10 boligkjøpere i tjuårene i 2018 fikk hjelp fra foreldre eller svigerforeldre til å finansiere kjøp av bolig.**

Også blant boligkjøperne i trettiårene er det vanlig med foreldrehjelp. En ujevn fordeling i boligformue mellom by og land kan ytterligere forsterke utfordringer som unge har for å komme inn i boligmarkedet, slik at unge fra distriktene kommer forholdsmessig lite gunstig ut ved flytting.

- Dersom foreldrene ikke har nytt godt av prisoppgangen vi har sett i sentrale strøk, kan det begrense muligheten de har til å gi finansiell hjelp til barna. Utviklingen gir grunn til å spørre seg om vi trenger en mer aktiv og samlet boligpolitikk, påpeker Audhild Dahlstrøm, analytiker for konjunkturbarometeret ved Sparebank 1 Nord-Norge.



**FØRSTEGANGSKJØP:** - Forskjeller i boligformue påvirker foreldres evne til å hjelpe barna inn på boligmarkedet, sier Audhild Dahlstrøm, analytiker i Sparebank 1 Nord-Norge. Foto: Marius Fiskum



## ALT INNEN LOGISTIKK

<b>TOTALE LOGISTIKKLØSNINGER</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Spesialtransporter (bred, lang, høy)</li> <li>• Faste ukentlige ruter (Vestlandet - Oslo - Alta - Hammerfest)</li> <li>• Bulkrelaterte transport</li> <li>• Stort nettverk langs hele norskekysten</li> <li>• Lager inne/ute</li> <li>• Dypvannskai (ISPS Godkj.)</li> <li>• Rådgivning</li> <li>• Personell/material koordinatører</li> <li>• ADR transporter</li> </ul>	<b>KRANVIRKSOMHET</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mobilkraner 20 - 60 tonn</li> <li>• Havnekraner</li> <li>• Lastebilkranner</li> <li>• Løftesystemer</li> </ul>
<b>NYHETER</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nå også containertransport med sidelaster inntil 30 tonn!</li> <li>• Vi tilbyr budbil/ følgebil</li> </ul>	

Rutebil fra Oslo/Vestby til Alta og Hammerfest hver fredag i løpet av året.



Humleveien 9, 9514 Alta • Mail: [post@altalogi.no](mailto:post@altalogi.no)  
Tel: 78 44 48 00 • Vakt 24/7: 78 44 48 00

Fagtrykk tte AS





**REGNESTYKKET:** - Ut fra prisvekst på boliger pekes det flittig ut tapere og vinnere. I filmen "Den finaste plassen" ønsket jeg å vise den andre siden av regnestykket, sier filmskaper Svein-Arnt Eriksen.



**DET GODE LIV PÅ BYGDA:** Mindre lån, mer tid og større plass til egen hage. Turterrenget starter gjerne rett utenfor stuedøra. Fotos: Elise Ellingsen



# ...men bor de egentlige vinnerne i bygda?

## Hva er viktigst? Boligverdier som i mange tilfeller bare blir tall på papiret. Eller tid og råd til å leve?

Spørsmålet stilles av presse mannen, radio- og TV-journalisten og nåværende kommunikasjonsrådgiver ved Nord Universitet, Svein-Arnt Eriksen.

Han er akkurat ferdig med dokumentarfilmen "Den finaste plassen", finansiert av næringsfondet i Hadsel kommune og lokalt næringsliv. I filmen som er laget i samarbeid med Martin Ask Eriksen, motion designer & editor for Clockwork AS, møter vi folk som dro fra kommunen etter ungdomsskolen, de som ble igjen - og de som har flyttet til Hadsel.

- Ut fra prisvekst på boliger pekes det flittig ut tapere og vinnere, og vinnerne bor i byen. Men er det hele historien? I denne filmen ønsket jeg å vise den andre siden av regnestykket, sier Eriksen.

### Kjøpte alt på en gang

I filmen som har kinopremiere i Hadsel 1. november møter vi blant annet det nyutdannede legeparet som flyttet til Hadsel og kunne kjøpe relativt ny enebolig, båt, hytte og bil nesten med en gang. Investeringene har gitt dem en samlet gjeld på 3,2 millioner kroner.

- De har begge godt betalte jobber, men i en storby ville de aldri hatt økonomisk mulighet til dette. Fruen i huset bruker fem minutter på å levere ungene i barnehagen - og fem minutter derfra og til jobb. Hun er fra Oslo og når hun forteller venner hjemme om dette "så forstår de ikke hva jeg snakker om".

Filmskaperen viser også frem pensjonisten som har kjøpt topp moderne leilighet

i vannkanten til halvparten av Oslo-pris, med en beliggenhet man bare kan drømme om i hovedstaden. Med avdragsfrihet og 4500 kroner pr måned som dekker renter og felleskostnader har hun nok til overs til å leve det gode liv.

### Tall på papiret

- Jeg har møtt ung og gammel som har valgt et liv utenfor trengselen, langt unna tog-, bil- og busskøer, og ikke minst lysår unna nymotens bompengestasjoner. De har også sluppet unna skyhøye boligpriser og tunge lån. De har riktignok gått glipp av urban verdistigning på boligen men de karakteriserer seg ikke som tapere. Tvert i mot, de framstår som vinnere. De har tid og råd til å leve, sier Eriksen. Han peker på at formuesøkningen eller "gevinsten" i byen lett forblir et teoretisk tall på takstdokumentet.

### Hvem vinner?

- Så det spør om en ikke skal snu på flisa, bor vinnerne egentlig i byen? Svaret er: Det spør hvordan du ser på det.

Ja, hvis målet med boligen din er en investering, der målet er å selge med gevinst etter noen år med fortsatt høy prisstigning. Nei, om du skal du kjøpe ny bolig i samme strøk, for da forsvinner jo hele gevinsten. Så lenge formuen ikke blir realisert, er dette bundet kapital du ikke kan ha mye glede av, bortsett fra å låne mer på boligen, mener Eriksen.

Og påpeker til slutt at det finnes en potensiell storvinner her: Osloborgeren som kjøper ny og bedre bolig i en distriktskommune, fortrinnsvis i Nord-Norge.

- Etter all sannsynlighet kan de skaffe seg drømmeboligen uten å ta opp en eneste krone i lån, og leve livets glade dager i fantastiske omgivelser, smiler Eriksen.



# TORGHATTEN

Telefon: 750 18 100 • [www.torghatten.no](http://www.torghatten.no)





# Unngå dyre

# feilansettelser

**For lite tid brukt på rekruttering og dårlig oppfølging av nyansatte er de største syndene til feilansettelser.**

Det viser en ny rapport fra konsulent- og rekrutteringsselskapet Experis, der et representativt utvalg norske ledere ble stilt spørsmål om sine ansettelsesrutiner og ansettelsene de har gjort det siste året.

#### Tid og penger

At feilansettelser koster både tid og penger og skaper frustrasjon er et kjent fenomen. Det sies gjerne at en leder bruker 80 prosent av tiden på de 20 prosentene som bidrar minst. I en arbeidsmarkedsanalyse utført av Proffice i 2011, mente en av tre norske ledere at en feil-

ansettelse koster minst 500.000 kroner. I følge en ny rapport fra konsulent- og rekrutteringsselskapet Experis gjorde fire av ti selskaper feilansettelser i fjor.

– Tallet er veldig høyt og det overrasker oss. Rapporten viser tydelig at feilansettelser er en stor utfordring blant norske ledere, sier Ingjerd Birkelund, divisjonsdirektør i konsulent- og rekrutteringsselskapet Experis.

#### Mangel på tid

Den viktigste årsaken til feilansettelser er ifølge norske ledere mangel på tid i rekrutterings- og oppfølgingsprosessen. Det fører til en for lite grundig prosess, og større sjans for feil.

– Av alt ledere gjør, er det ansettelse som kaster de lengste skyggene. Gjort riktig vil en medarbeider som

virkelig leverer på oppgavene gi merverdi i mange år fremover. En feilansettelse, på den andre siden, vil ha motsatt effekt. Potensielt i lang tid, sier Birkelund. Hun mener ledere ofte glemmer at rekruttering er et eget fagfelt.

#### Magefølelse

– Det holder ikke å bare kjenne på magefølelsen. Nye medarbeidere skal ha riktige faglige kvalifikasjoner, samtidig med riktige personlige egenskaper og en adferd som passer inn i selskapets kultur. Selskaper er ofte flinke til å bruke mye tid og krefter på å vurdere et nytt datasystem, en ny produksjonsmodul og liknende – men når det kommer til ansettelse er det mange som slurver, poengterer Birkelund.

**VIKTIG VALG:** En medarbeider som virkelig leverer på oppgavene gir merverdi i mange år fremover. En feilansettelse vil ha motsatt effekt.

## 6 tips for å redusere risiko for feilansettelser

**1** Sett av nok tid til ansettelsesprosessen. 5 av 10 ledere som har opplevd feilansettelser mener at mer tid underveis i prosessen ville hjulpet. Dessuten koster det deg enda mer tid og krefter å rydde opp i en feilansettelse.

Lag en nøyaktig beskrivelse av hvilke oppgaver og funksjoner bedriften trenger å få løst. At selskapet selv ikke vet hvilke funksjoner den nyansatte skal fylle, er den hyppigste årsaken til feilansettelser i store selskaper. Det fører også til feilansettelser når rutinene ellers er gode.

**3** Les deg opp om kandidaten før intervjuet. Ring alltid referansene som står på CV-en, og bruk i tillegg andre kilder til informasjon du har tilgjengelig. Ledere som gjør disse grepene opplever langt sjeldnere at den nyansatte viser seg å ikke ha egenskaper de gav inntrykk av på intervjuet.

Bruk objektive kriterier for å vurdere kandidaten underveis. Hvis du ikke har andre metoder å vurdere kandidaten på, vil magefølelse og personlig kjemi fort overskygge. Dessverre er ikke magefølelse og personlig kjemi en god indikator på hvor riktig en nyansettelse vil være.

**5** Sørg for å gi en ryddig introduksjon til selskapet og den nye rollen. Ved å gi den nyansatte en god start på arbeidsforholdet, reduserer du faren for feilansettelse med mer enn en tredjedel.

Evaluer ansettelsesprosessen i etterkant. Hva kan dere gjøre annerledes for å sikre kvaliteten på fremtidige ansettelse? Diskuter gjerne med en profesjonell partner.

Kilde: Experis.no

NORGES STØRSTE UTVALG  
**VARSELLYS**

VERNE  
Egil Verne AS | Prof. Birkelandsvei 26B  
1081 Oslo | Telefon: 22 30 68 00 | www.verne.no

**FASSI**

nord-kran a.s  
www.nord-kran.no www.fassi.com  
Maria Dehlisvei 40 - 1083 Oslo  
Tlf.: 22 80 34 60 | Fax: 22 80 34 61



# Nord Norsk transportnæring

Transportører  
med lokal tilknytning  
– i luft, på vei og sjø!

Vi samler  
det nordnorske  
næringslivet



Tlf: 75 19 51 45 • e-post: [post@fineidetransport.no](mailto:post@fineidetransport.no)  
[www.fineidetransport.no](http://www.fineidetransport.no)



Botnhågveien 22, 9308 FINNSNES  
Telefon 952 40 866 - [post@tsfinnsnes.no](mailto:post@tsfinnsnes.no)



Havnegata 14, 8430 Myre  
Tlf. 761 33 626 • [www.endresentransport.no](http://www.endresentransport.no)  
På rett vei siden 1946



Bjerkvik  
Tlf. 76 96 38 80  
[www.rustad-transport.no](http://www.rustad-transport.no)

**Polartrans as**  
Mob: 951 94 899 Geir / Mob: 977 89 869 Roger  
Epost: [geir@polartrans.net](mailto:geir@polartrans.net)  
Besøksadresse: Nordre gate 10, 8622 Mo i Rana  
[www.polartrans.no](http://www.polartrans.no)



Tlf.: 670 35 320 • [www.avinor.no](http://www.avinor.no)



Strandveien 5 - Postboks 31 - N-9080 Lyngseidet  
Tlf: 77 71 14 00 - [www.bjorklid.no](http://www.bjorklid.no)



Telefon 777 10 777  
e-post: [frakt@norfrakt.no](mailto:frakt@norfrakt.no)  
[www.norfrakt.no](http://www.norfrakt.no)



Havnegt. 40 • 8900 Brønnøysund  
Tlf. 750 18 100 • [www.tts.no](http://www.tts.no)

[www.bussring.no](http://www.bussring.no)



**Bussring**

**Thune**  
INGOLF THUNE AS  
[www.thuneas.no](http://www.thuneas.no)



# Spent før vinteren

**- Godt vintervedlikehold er det desidert viktigste tiltaket for sikkerheten på veien.**

Av - Jonas Ellingsen

- Tekniske kontroller, nye krav til dekk og økte gebyrer er vel og bra. Men det føles nesten som et politisk spill for galleriet i forhold til den virkeligheten vi ofte møter vinterstid: Veibanen er speilglatt og vedlikeholdet totalt fraværende eller utført altfor sent, sier daglig leder Torfinn Rustad i Rustad Transport i Bjerkvik.

I forhold til utenlandske vogntog erfarer Torfinn Rustad at dårlige dekk ikke er et utbredt problem. Derimot mangler sjåførene erfaring og kunnskap. Ikke minst gjelder det evnen til å avpasse fart etter føret. - Bedre vedlikehold av vei vil gi færre situasjoner der vogntog blokkerer veien

etter utforkjøring eller står fast i bakken. Når det skjer, har vi alle et problem. Godt og jevnlig vedlikehold bør være en klar forutsetning når vi tillater to-akslede trekkvogner med dårlig fremkommelighet på norske veier, mener Rustad.

Han trekker frem en rekke selvopplevde og negative situasjoner fra i fjor. Både fra vinterstorm og håpløse veier på Bjørnfjell og såpeglatt bakke i Harstad sentrum. I sistnevnte tilfelle måtte Rustad ha fullt boggiløft og maksimalt trykk på drivakslingen for å komme opp.

- Jeg ringte vegvesenet, som svarte at de hadde målt friksjonen og vurderte forholdene som gode nok. Denne bakken har to lyskryss og tre fotgjengeroverganger, og da sier det seg selv at vi ofte risikerer å måtte stoppe, sier Rustad.

**KREVENDE FORHOLD:** Under krevende vinterforhold er det bare brøyting, strøing og salting som hjelper. - Dessverre er vedlikeholdet ofte fraværende eller utført altfor sent, mener transportør Torfinn Rustad i Bjerkvik. Foto: NLF/Jon Terje Helligren Hansen.



Han nevner også eksempler på bestemmelser som tar seg bedre ut på papiret enn i praksis.

I 2013 kom kravet om M+S merking (mud and snow) av dekk. Dette er en produkt-norm fra USA, som i realiteten åpnet for dekk uegnet for norsk vinter. Mange sjåfører hadde dedikerte vinterdekk som langt overgikk disse kravene, men fikk bot på grunn av at de påkrevde bokstavene ikke var preget inn i dekket.

- Vi er også pålagt å ha syv kjettinger med i bilen. For det første er det i de fleste

situasjoner nesten umulig å få på mer enn to kjettinger på drivakslingen. Utenlandske sjåfører har heller ikke lokal-kunnskap om hva som venter langs ruten foran dem. Når de så står på tvers av veien, hjelper det lite å ha med syv kjettinger, og da gjerne snøkjettinger som er lite egnet for fremkommelighet, sier sjåføren.

Han legger til at dersom forholdene er så dårlige at vogntog må ha på syv kjettinger, så er det ikke forsvarlig å kjøre. - Da bør bilene stå parkert til forholdene har bedret seg, sier han.

Rustad understreker at godt materiell og tekniske kontroller er viktig, men at myndighetenes fokus bør handle om mer enn å pålegge biltilsynet å skrive ut bøter for en defekt parklyspære, en brannslukker utgått på dato eller feil antall kjettinger.

- Myndighetenes hovedansvar må være at veien er framkommelig og trygg for alle som ferdes der. - Det som virkelig gjør en forskjell er godt og systematisk vedlikehold på vinteren - før det skjer ulykker, avslutter Torfinn Rustad.



## Nye krav om vinterdekk

Tragiske ulykker sist vinter satte problemet med tunge kjøretøy og dårlige dekk på dagsorden. Nå skjerpes reglene. Fra og med 15. november 2020 vil det kun være dekk merket med «alpesymbolet» (Three Peak Mountain Snowflake - 3PMSF) som vil være godkjent på drivende og styrende aksler i Norge. Regjeringen øker også gebyrene for brudd på reglene og bevilger 20 millioner kroner ekstra til Statens vegvesen slik at de kan gjennomføre flere kontroller av vogntog i vintersesongen. Gebyrøkningen er allerede trådt i kraft.

## Få større oppdrag og mer ansvar som Mester!



Ta utdanningen som et rent nettstudium, som kombinert undervisning eller i klasserom på kveldstid. Mer info/påmelding på våre nettsider.

**BLI MESTER DU OGSÅ!**  
[www.mesterutdanningen.no](http://www.mesterutdanningen.no)

 **Folkeuniversitetet**  
Mesterutdanningen







HMS/KS-leder Håvard Bjerkmo og formann Vegard Johansen (foran).

## **Consto Anlegg Nord vokser...**

Consto Anlegg Nord AS vokser i det nordnorske anleggsmarkedet. Nylig har selskapet inngått kontrakt med Kystverket for prosjektutbedring av Bodø Havn. Kontraksverdien er på rundt 110 mill. kroner eks. mva. Selskapet er allerede involvert i flere større anleggsprosjekter i Nord-Norge.

- Consto har siden oppstarten i oktober 2006 blitt den største aktøren i det nordnorske byggemarkedet. Det var naturlig for oss å følge opp denne suksessen ved å bygge en solid og lønnsom anleggsvirksomhet innenfor det samme geografiske markedet, sier daglig leder Fredrik Okkenhaug.

Okkenhaug overtok som daglig leder i august 2019 og kom fra en stilling i selskapet. Han er den yngste daglige lederen i konsernet.

I løpet av 2019 har vi overlevert flere store prosjekter, bl.a. E8 Breivika i Tromsø og RV80 Bodøelv-Thallekrysset i Bodø.

Vi er stolte av de prosjektene vi har vært med å levere!!!

**-VI HOLDER DET VI LOVER**

**-CONSTO-**

Consto Anlegg Nord AS har kontorer i Tromsø, Bodø og Narvik.





Reachstackeren har en løftekapasitet på 45 tonn og håndterer containerne som en lek. Foto: Jonas Ellingsen



**IMPORT OG EKSPORT:**  
Taco til Rema, rakettdrivstoff til Andøy eller råstoff til Skretting. Containerhavna åpner nye muligheter for eksport og import.

Foto: Jonas Ellingsen

▶ Mange varer har det ikke så travelt og kan med fordel sendes sjøveien.

# Containerhavna gir vekst og muligheter

**Hadsel Havn er i ferd med å bli en av Nord-Norges største containerhavner. Frem mot 2022 forventes volumet å øke til 7000 containere pr år.**

Av - Jonas Ellingsen

Fra oppstarten av containerterminalen i 2017 har det bare gått en vei. Havna på Stokmarknes tar nå imot ca 3000 containere pr år. I løpet av to år kan antallet være mer enn doblet.

- Her begynner det å bli trangt om plassen, sier havnesjef Olav Henning Trondal i Hadsel Havn KF.

## Øker raskt

Førprodusenten Skretting er sammen med Nordlaks viktigste motor for veksten. Da Skretting valgte å legge om frakten, kom verdens største logistikk-selskap KuehneNagel inn på arenaen. Nå skipes en jevn strøm av containere med råvarer fra Rotterdam til Stokmarknes. I retur går

det i økende grad råvarer fra Vesterålen og Lofoten til verdensmarkedet. Trondal kan notere en økning på 60 prosent så langt i år og aktivitetene merkes i byen. Trailerne som frakter containerne kjører gjennom sentrum av Stokmarknes og trafikken ligger i snitt på 9,6 biler pr dag.

## Trangt

Med veksten som ligger i kortene ser havnesjefen med håpefullt blikk over sundet, mot industriområdet på Børøya. Området skal utvides med over 100 dekar gjennom et samarbeid mellom Hadsel kommune og Nordlaks.

- Det vil være viktig å få både containertrafikk og tømmerfrakt ut av sentrum. Vi ser frem til å kunne flytte aktiviteter til industriområdet når den tid kommer, sier Trondal.

## Miljøfaktor

Han er skuffet over at statsbudsjettet ikke følger opp den politiske målsettingen om å få mer frakt over kjøll. I stedet kuttes det 27 millioner kroner i posten Godsoverføring fra

veg til sjø. Nyanlegg og vedlikehold av havner kuttes også med 134,2 millioner.

- Mange varer har det ikke så travelt og kan med fordel sendes sjøveien. En container som losses her sparer en trailer fra Rotterdam. Godstransport på sjø er bra for miljøet - og gir bedre plass for transporten som må gå langs vei, sier Trondal.



▶ En container som losses her sparer en trailer fra Rotterdam.



**SER MULIGHETER:** Jonas Sørensen har travle dager som leder ved containerterminalen på Stokmarknes. - Næringslivet i regionen har fått nye muligheter med direkteruter mot Europa, Kina og USA, mener Sørensen. Magnus på to år er ofte med pappa på jobb.

Foto: Jonas Ellingsen



*Bjørklids Fergederi AS*

Strandveien 5 - Postboks 31 - N-9080 Lyngseidet

Tlf: 77 71 14 00 - [www.bjorklid.no](http://www.bjorklid.no)



# - Direktelinjer mot et globalt marked

**- Det gikk litt tregt i starten, men nå ser stadig flere bedrifter i regionen mulighetene som ligger i en sjøvei mot verdensmarkedet.**

Det sier Jonas Sørensen i Kr. Transport, som er daglig leder for containerterminalen på Stokmarknes.

Selskapet har ansvar for lossing av båter og terminal-

driften. En vesentlig oppgave er å bidra til produksjonsflyten hos Skretting. Containerne med råstoff til fabrikken på Børøya lagres på kaia frem til det øyeblikket de skal i produksjon. Containerne kjøres da rett til anlegget og leveres etter "just in time"-prinsippet. Skretting mottar alene rundt 1000 containere pr år og i høysesong kjøres det ut 15 pr døgn.

Selv om førprodusenten tok de tyngste investeringene ved

etableringen, har Kr. Transport tatt sin del av løftet. Blant annet ble det investert over tre millioner kroner i trekkvogn og sidelaster i 2017. Det er også gjort betydelige investeringer i havna, blant annet med strømforsyning til 40 frysecontainere.

#### Tar av

Etter en noe treg start har aktivitetene økt kraftig, der Nordlaks og andre bedrifter i Lofoten og Vesterålen i stigende grad benytter mulighetene. Siste måned gikk det

ut 20 containere med frossen fisk fra Nordlaks til Singapore, Canada og USA.

Det er i all hovedsak båter fra Haugesundrederiet NorthSea Container Line AS (NCL) som frakter containere. Tomme containere i retur fra Stokmarknes kan fylles med tørrfisk, hoder saltfisk eller marine oljer. Lofotpils får allerede sin emballasje og Andøya Space Center sitt rakettdrivstoff via havna Stokmarknes.

#### Satt på kartet

- Med en terminal i Kuehne Nagel-systemet, blir Stokmarknes synlig på verdenskartet. Vi får stadig flere forespørsler, forteller Jonas Sørensen.

Terminalen har seks fast ansatte og en lærling, men lederen ser for seg at flere funksjoner og behov vil oppstå.

- På sikt vil det være behov for et verksted for service og reparasjon av containere, så det kan fort bli tre-fire nye stillinger. Her ligger mange muligheter. Ikke minst for næringslivet, som nå har fått direktelinjer mot Europa, Kina og USA, sier lederen.



**Med en terminal i Kuehne Nagel-systemet blir Stokmarknes godt synlig på verdenskartet.**



**BØRØYA ØST:** Slik ser planleggerne for seg det ferdige industriområdet med havneterminal og ny kai for Hadsel Havn KF.



Nordlaks og Skretting er sterke motorer for næringslivet i Vesterålen. Nå utvides industriområdet på Børøya for ekspansjon og nyetableringer. Foto: Jonas Ellingsen

## Rydder ny plass for vekst

### Industriområdet på Børøya økes nå med over 100 dekar.

Hadsel kommune og Nordlaks samarbeider om prosjektet. Med de nye havfarmene tar Nordlaks sikte på en fordobling av virksomheten de neste årene. Kommunen trenger på sin side mer havne plass og arealer til nyetableringer.

I midten av oktober fikk Hadsel kommune et tilskudd på 16,8 millioner kroner fra landbruksdepartementet til ny tømmerkai på det nye industriområdet. Frem mot år 2050 er målet å sende ut 1,7 millioner kubikkmeter tømmer fra Vesterålen og Lofoten, og industriområdet

på Børøya har arealer til denne plasskrevende virksomheten.

Selve kaien er beregnet å koste 22,5 millioner kroner, men arealer til lagring av 10.000 kubikkmeter tømmer, parkering, losseområde og snuplass blir totalprisen nærmere 60 millioner kroner.

Tømmerkaien på 60 meter blir en del av en større kai som bygges av Hadsel Havn HF.

I tillegg kommer industri kaiene som Nordlaks vil bygge i egen regi. Utbyggingen vil kreve utfylling av store arealer og den endelige utforming er fortsatt på planstadiet.



## Godstrafikk på vei - veksttoppen 2018

Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Vekst % 2018	Lønnsomhet* 2018
			2018	2017		
VESTERÅLEN DISTRIBUSJON AS	Sortland	NORDLAND	12 488	301	4 049	94
ISHAVSBUNKERS AS	Vadsø	FINNMARK	9 296	557	1 569	14
S.JESSEN AS	Tana	FINNMARK	3 478	311	1 018	20
HØGSTAD TRANSPORT AS	Lenvik	TROMS	4 820	784	515	13
JUSTAD AS	Vefsn	NORDLAND	1 686	347	386	- 2
VARANGER FRAKT AS	Vadsø	FINNMARK	9 944	2 512	296	- 9
TREKANTEN SANDNESSJØEN AS	Alstahaug	NORDLAND	5 933	1 733	242	47
FAMKO AS	Fauske	NORDLAND	15 724	4 732	232	16
TRUCK SERVICE AS	Lyngen	TROMS	4 811	1 456	230	2
K.RINGBERG KRAN OG TRANSPORT AS	Tromsø	TROMS	2 060	656	214	10
ALBERT NILSSKOG AS	Vefsn	NORDLAND	2 488	889	180	8
ASTAFJORD TRANSPORT AS	Salangen	TROMS	2 564	1 064	141	- 6
MYRSLETT AUTO AS	Nordreisa	TROMS	2 842	1 329	114	5
DREYER TRANSPORT AS	Flakstad	NORDLAND	2 777	1 318	111	4
EDSTRØM AS	Rana	NORDLAND	3 442	1 639	110	- 4
LASTING & TRANSPORT ALTA AS	Alta	FINNMARK	11 292	5 623	101	13
KOL TRANSPORT AS	Bodø	NORDLAND	8 803	4 502	96	4
CLAUS THOMASSEN AS	Alta	FINNMARK	4 124	2 131	94	0
MINIEKSPRESS FINNMARK AS	Porsanger	FINNMARK	39 795	21 692	83	1
VESTERBEKKMO TRANSPORT AS	Vefsn	NORDLAND	23 357	12 824	82	7
RUNE JOHANSEN TRANSPORT AS	Alstahaug	NORDLAND	4 678	2 600	80	20

## Godstransport på vei - de 20 største selskapene i 2018

Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Vekst %	Drittsresultat 1000 kr	Resultat før skatt 1000 kr		Soliditet 2018	Lønnsomhet* 2018
			2018	2017			2018	2017		
			1000 kr	1000 kr		1000 kr	1000 kr			
SB TRANSPORT AS	Bodø	NORDLAND	159 883	154 802	3	- 5 338	- 7 418	- 4 776	03	-3
MINIEKSPRESS THERMO-TROMSØ AS	Tromsø	TROMS	141 025	129 007	9	5 218	4 771	5 581	14	4
INGOLF THUNE AS	Narvik	NORDLAND	112 065	110 863	1	2 666	372	- 2 391	32	2
WIIKS TRANSPORT AS	Storfjord	TROMS	97 410	105 460	- 8	339	- 851	- 1 231	06	0
TTN TRUCKING AS	Alta	FINNMARK	96 884	90 035	8	913	967	1 245	-07	1
HANS IVAR SLÅTTØY TRANSPORT AS	Sømna	NORDLAND	65 115	61 504	6	1 045	186	1 202	22	2
RASMUSSEN TRANSPORT AS	Flakstad	NORDLAND	73 340	62 343	18	- 3 254	- 3 239	- 5 225	29	-4
FRANK STEENSEN TRANSPORTFORRETNING AS	Beiarn	NORDLAND	72 186	46 285	56	1 003	921	213	21	1
ALTA LASTEBILSENTRAL AS	Alta	FINNMARK	70 587	86 966	- 19	- 29	- 55	1 477	41	0
ØYVIND JENSEN TERMOTRANSPORT AS	Fauske-Fuossko	NORDLAND	55 533	50 156	11	2 293	2 221	487	41	4
FRITZ KARL PEDERSEN DRIFT AS	Vestvågøy	NORDLAND	48 831	42 433	15	1 544	1 494	2 632	71	3
HAUKEBØE TRANSPORT AS	Harstad	TROMS	48 210	55 862	- 14	- 1 766	- 2 056	- 644	23	-4
K SIMONSEN TRANSPORT AS	Harstad	TROMS	48 148	60 431	- 20	- 3 221	- 3 768	737	32	-7
AKSEL ENDRESEN TRANSPORT AS	Øksnes	NORDLAND	47 606	45 080	6	- 887	- 944	648	23	-2
NORDIC CRANE NORD AS	Tromsø	TROMS	46 794	48 340	- 3	- 3 817	- 4 813	3 837	12	-8
THORS VARETRANSPORT AS	Vågan	NORDLAND	46 275	40 838	13	1 156	1 127	782	41	2
OLEIF SIMONSEN TRANSPORT AS	Alta	FINNMARK	44 585	39 381	13	982	952	1 230	49	2
R EDVARSEN TRANSPORT AS	Balsfjord	TROMS	42 678			416	434		64	1
ERLANDSEN TRANSPORT AS	Harstad	TROMS	41 105	51 791	- 21	- 2 179	- 4 766	471	20	-5
BERG TRANSPORT AS	Harstad	TROMS	40 423	43 871	- 8	- 874	- 905	386	30	-2
MINIEKSPRESS FINNMARK AS	Porsanger	FINNMARK	39 795	21 692	83	1 015	550	- 972	17	3
<b>Totalt</b>			<b>1 438 478</b>	<b>1 347 140</b>		<b>- 2 775</b>	<b>- 14 820</b>	<b>5 689</b>		

\*Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av driftsinntektene

# Lønnsomhet

Regnskapene til de 20 største transport-selskapene i Nord-Norge viser at lønnsomheten fortsetter å falle.

Av - Jonas Ellingsen

Samlet omsetning for de største selskapene i vår oversikt økte med 6,7 prosent i 2018. Samtidig ble lønnsomheten kraftig redusert. Selskapene hadde i fjor et samlet negativt resultat før skatt på 14,8 millioner kroner. Med en omsetning på 1,4 milliard kroner gir dette en negativ lønnsomhetsgrad på drøyt en prosent. Det betyr enkelt sagt at selskapene tapte en krone for hver hundrelapp i omsetning.

Nordnorges største godstransportør, SB Transport, fortsatte å tape penger i 2018.

## Jentene setter

Sjåføryrket er fortsatt en drøm for mange, tross utfordringer i transportbransjen. Nå kommer jentene inn med full tyngde.

I september kjørte Julianne Brox (27) flere tusen kilometer for å vise frem hvor flott sjåføryrket er. På veien besøkte hun en rekke byer og tettsteder, og hun har hatt med seg tusenvis av følgere på sosiale medier.

### Tok nytt valg

I regi av Norges Lastebileier-Forbund (NLF) ble det trommet opp til spennende rekrutteringsarrangementer ved hvert eneste stopp på ruten. Her fikk barn og unge lære mer om livet som yrkessjåfør og mulighetene for å utdanne seg i transportfaglig retning.



## Vi snur alt på hodet for å få godset frem

**Tog**  
Miljøvennlige transporter Nordkalotten/Barents.

**Spedisjon og fortolling**  
Effektive grensepasseringer er en forutsetning for effektive internasjonale transporter!

**Flyfrakt**  
Markedet for fersk fisk og sjømat er økende. Til fjernliggende markeder som USA og Østen er fly eneste mulighet.

**Spesialtransporter**  
Nord-Norsk Spedisjon AS har siden oppstarten i 1988, utført spesialtransporter av ulike slag.

**Landtransport**  
Godt utbygd nettverk vedr. transport med bil og bane.

**Sjøtransport**  
Nord-Norsk Spedisjon AS har tilbud på alle typer sjøtransporter.



**Terje Dypvik**  
Administrerende direktør  
Tlf: +47 76 92 21 90  
Mob: + 47 91 69 90 05  
E-post: terje.dypvik@nnsped.no



**Odd Willy Karlsen**  
Eksport/salgansvarlig  
Tlf: + 47 76 92 21 90  
Mob: +47 90 62 35 73  
E-post: odd.willy@nnsped.no

**nord-norsk SPEDISJON**  
www.nnsped.no



# under press

Et negativt resultat før skatt på 7,4 millioner kroner bidrar sterkt til å trekke ned snittet blant de 20 største selskapene. SB Transport eies av Saltens Bilruter og har slitt med lønnsomheten i flere år. I 2017 klarte selskapet å halvere underskuddet, men fjorårets tall viser at utfordringene langt fra er løst.

Frank Stensen Transportforretning i Beiarn hadde betydelig vekst i omsetningen i 2018. Selskapet har klatret opp til en åttende plass blant landsdelens største transportører, med en omsetning på 72 millioner kroner.

Et resultat før skatt på 921.000 kroner gir en lønnsomhetsgrad på 1,2 prosent i 2018. Det er et stykke unna tallene for 2016, der selskapet oppnådde et resultat på 2,5 millioner kroner med en langt lavere omsetning på 42 millioner.

Transport på vei - de mest lønnsomme nordnorske selskapene i 2018						
Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter	Vekst	Resultat f. skatt	Lønnsomhet*
			2018	2018	2018	2018
			1000 kr	%	1000 kr	%
VESTERÅLEN DISTRIBUSJON AS	Sortland	NORDLAND	12 488 000	4 049	11 690 000	94
TREKANTEN SANDNESSJØEN AS	Alstahaug	NORDLAND	5 933 000	242	2 815 000	47
JOHN HANSEN AS	Tromsø	TROMS	11 209 000	20	2 656 000	24
SOOT TRANSPORT OG MASKIN AS	Sør-Varanger	FINNMARK	7 396 000	- 25	1 517 000	21
BJØRN SAUS TRANSPORT AS	Brønnøy	NORDLAND	7 520 000	21	1 491 000	20
BETONGTRANSPORT NORD AS	Tromsø	TROMS	11 931 000	- 5	2 332 000	20
VIKA TRANSPORT AS	Bodø	NORDLAND	8 202 000	25	1 441 000	18
HÅGENSEN KRAN OG TRANSPORT AS	Alta	FINNMARK	10 904 000	5	1 829 000	17
FAMKO AS	Fauske	NORDLAND	15 724 000	232	2 560 000	16
BAKKLAND MASKIN OG TRANSPORT AS	Sørreisa	TROMS	9 170 000	18	1 426 000	16
NORDLYS FRAKT AS	Porsanger	FINNMARK	6 841 000	6	1 007 000	15
KP TRANSPORT AS	Sortland	NORDLAND	9 837 000	6	1 440 000	15
ARNE FRANTZEN AS	Beiarn	NORDLAND	6 150 000	2	894 000	15
JOHN JAKOBSEN TRANSPORT AS	Gratangen	TROMS	8 474 000	- 3	1 188 000	14
SKIFJORD KRAN & TRANSPORT AS	Bodø	NORDLAND	6 281 000	4	878 000	14
ISHAVSBUNKERS AS	Vadsø	FINNMARK	9 296 000	1 569	1 265 000	14
LASTING & TRANSPORT ALTA AS	Alta	FINNMARK	11 292 000	101	1 476 000	13
HANGAR DRIFT AS	Tromsø	TROMS	6 190 000	55	791 000	13
OM SIMONSEN MASKIN AS	Målselv	TROMS	13 958 000	18	1 713 000	12
JOHNSEN TRANSPORT AS	Harstad	TROMS	5 282 000	17	636 000	12
SVEIN HAMMER	Tana	FINNMARK	11 116 000	- 2	1 192 000	11
BENUM AS	Sortland	NORDLAND	7 974 000	18	850 000	11

\*Lønnsomhet oppgitt som resultat før skatt i prosent av omsetning

## seg bak rattet

Julianne var i gang med å utdanne seg som førskolelærer, men innså at dette ikke var det hun virkelig ønsket å jobbe med. I dag sitter hun bak rattet i en bergingsbil hos Tromsø assistanse. I helgene jobber hun som vokter, og er i gang med å ta fagbrevet i Sikkerhetsfag. Lønn og den økonomiske utviklingen i deler av transportbransjen var det siste hun tenkte på da valget ble gjort.

### - God følelse

- Livet handler om så mye mer enn penger. Jeg har en fantastisk jobb. Ingen dag eller situasjon er lik. Det er bare så spennende å dra ut, løse utfordringer og hjelpe folk ut av en vanskelig situasjon. Det gir mye tilbake, sier Julianne Brox.

Hun mener at jobben slett ikke er dårlig betalt. I kombinasjon med sikkerhetsfag ser hun mange muligheter for jobb i fremtiden.

- I dag får jeg brukt mine evner fullt ut. Det gir en selvsikkerhet og god følelse som ikke kan måles i kroner, forsikrer Tromsø-jenta.

En rekke artikler både på hjemmesiden til NLF og andre bransjemedier viser at stadig flere unge kvinner velger et yrkesliv bak rattet.

*FØLGER DRØMMEN: Julianne Brox (27) fra Tromsø går mot strømmen og følger drømmen om å sitte bak rattet i en lastebil.  
Foto: NLF/Kjell Olafsrud*

## Akkumuleringstanker



**F.W. RØRTEKNIK A/S**  
- en sikker samarbeidspartner  
- rask og kvalitetsbevisst...!

Trykkakkumuleringstanker til fjernvarme bygget på eget verksted  
Ferdig levert, oppstilt og montert



### Eidsiva Bioenergi, Lillehammer

4 meter i diameter og 25 meter høye. Inkl. isolering.  
Trykk: 10 bar. Temp.: 150°C. Nettovolum: 280 m<sup>3</sup>.

### Trysil Fjernvarme

4 meter i diameter og 20 meter høye. Inkl. isolering og kabling.  
Trykk: 6 bar. Temp.: 120°C. Nettovolum: 200 m<sup>3</sup>.

F.W. RØRTEKNIK AS • Roustvej 175 • Roust • DK-6818 Årre • Danmark • Tlf.: +45 75 19 22 77 • www.fw.dk



Carlsen  
mega J960M

- NY kjeftknuser i Norge
- Carlsen Omega J960M
- Full elektrisk
- Se mer på [www.crushing.no](http://www.crushing.no)

**FHC**

**FH CARLSEN AS**  
Nedre Holtan vei 11 A  
3234 Sandefjord  
marked@crushing.no  
Tlf. 920 166 67





SLUTTSPURT: Montering av lys kompletterer den omfattende tekniske utrustningen i Furumotunnelen. På tross av forholdsvis liten bergoverdekning og nærhet til boliger, sykehjem og jernbane har tunnelarbeidet gått helt etter planen. Bildet viser portalen mot vest ved E6.

Foto: LNS

## LNS i mål med krevende tunnelprosjekt

Etter en krevende anleggsperiode er Furumotunnelen under testing i disse dager. Tunnelen skal gi adkomst fra E6 til det nye sykehuset i Narvik.

Av - Jonas Ellingsen

Den nybygde tunnelen på 560 meter starter rett sør for Hålogalandsbrua og går

frem til tomta til det nye sykehuset på Furumoen. Prosjektet har hatt en totalramme på 126 millioner kroner og byggeperioden har vært 12 måneder.

### Godt utstyrt

I september overtok byggherre UNN tunnelen fra entreprenøren LNS. Prosjektleder Viggo Søderblom ved UNN HF sier at de er svært fornøyd med det ferdige resultatet.

- Tunnelen bør være en av de mest oppdaterte i landet, med nødnett, dab, mobildekning bomsystem for stengning, signalanlegg og et system for tunnelvasking med avrenning til sedimenteringsanlegg. Nå pågår testing, dokumentasjon av anlegget og sluttarbeid med de siste fysiske installasjonene, forteller Søderblom.

UNN gjennomførte anbuds-konkurranse om bygging av adkomsttunnelen. Tre tilbud ble mottatt og evaluert før

## Furumotunnelen: Åpner tidligst i 2022

UNN ønsket i utgangspunktet at tunnelen skulle kobles på E6 og åpnes for alminnelig ferdsel sommeren 2020, slik at byggeleveranser kunne skje på smidig vis gjennom tunnelen. Dagens avkjøring ligger tett på E6 og kan skape trafikkmessige utfordringer.

Furumotunnelen er et samarbeid mellom UNN og Narvik kommune. Åpning betinget at Narvik kommune formelt overtok tunnelen, men det har ikke kommunen tatt høyde for i inneværende budsjettperiode. Åpning vil dermed ikke skje før ved årsskiftet 2022/2023.

- Fordelene ved denne løsningen er at vi får en uforstyrret anleggsvei med tydelig dirigering av trafikken, sier prosjektleder Viggo Søderblom hos UNN.

Det nye sykehuset er kostnadsberegnet til 2,3 milliarder kroner og byggingen starter våren 2020.

det ble inngått kontrakt med LNS, som konkurrerte med svenske Skanska og sveitsiske Implenia om totalentreprisen.

### Flere utfordringer

Fra LNS startet opp i september tok det tre måneder å drive tunnelen fra sykehusomtata og ned til E6. Prosjektleder hos LNS, Ann Pedersen, berømmer samarbeidet med UNN.

- Området var ikke regulert for tunnel og det krevdes ekstraordinær innsats mot flere instanser for å få de nødvendige tillatelse. Tunnelen skulle nemlig gå under en høyspentledning, noen få meter under jernbanelinja, under et boligfelt - og under et sykehjem.

- Under jernbanelinja var det bare 4-5 meter overdekning, men på denne etappen var ikke støy noe problem. Under boligene hadde vi 19 meter overdekning, så her måtte vi ta behørig hensyn under sprengning. Beboerne var eksemplariske men vi skjønner at det var en påkjenning for dem så lenge det sto på. Det ble også meldt inn noen få, mindre skader, forteller Pedersen.

### Fyller inn masser

Som totalentreprenør hadde LNS ansvaret for alle underleverandører til tunnelen. Totalt hadde LNS 35 av sine egne ansatte i sving - og Pedersen regner med at nærmere 100 arbeidere har deltatt i ulike faser av prosjektet.

► Lokale leverandører ble prioritert.

Lokale leverandører ble prioritert, men prefabrikkerte portaler i betong måtte hentes fra Danmark. Et teknisk rom inne i tunnelen ble ført opp med elementer som kunne skaffes fra en norsk leverandør.

Grunnlaget for de tekniske installasjonene og portalene ble utarbeidet av Asplan Viak i et tett samarbeid med LNS.

- Nå holder vi på med grunnarbeider på sykehusomtata, der vi kjører bort jord og myr og fyller inn sprengte masser som ble kjørt ut av tunnelen og mellomlagret. Det dreier seg om rundt 70.000 kubikk med masser som nå kommer til nytte på tomta, sier Ann Pedersen.



**B. BERNTSEN**

Power Transmission • Rail • Communication Towers



Fundamentering for kompositt- og stålstooper på fjell.  
50 mastepunkter levert til Haugaland Kraft AS

[www.bberntsen.no/se](http://www.bberntsen.no/se)





# Mindre frakt med utenlandske lastebiler

**I 2018 ble det fraktet 268,5 millioner tonn gods med lastebiler på vei i Norge og til og fra utlandet.**

Det er omtrent det samme som året før. De utenlandske lastebilene fraktet 12 millioner tonn. Dette er 8,8 prosent mindre enn i 2017.

Norske lastebiler fraktet 256,4 millioner tonn gods til, fra og i Norge i 2018. Det er 0,3 prosent mer enn i 2017, viser tall fra SSB. Av all innenlands og utenlands godstransport utgjorde de utenlandske lastebilenes andel kun 4,5 prosent i 2018. Det er en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra 2017.

## Mindre tredjelandskjøring

Utenlandske lastebiler fraktet 7,3 prosent mindre gods mellom Norge og et annet land enn bilens hjemland i 2018. 46 prosent av godset som ble fraktet mellom Norge og utlandet, var tredjelandskjøring.

## Nedgang i kabotasje målt i tonn

Totalt ble nesten 1,3 millioner tonn gods transportert i kabotasje av utenlandske biler i Norge i 2018. Det tilsvarer 0,5 prosent av alt gods som ble fraktet med norske og utenlandske biler i Norge. Litauiske lastebiler fraktet mest gods, 261 300 tonn, i kabotasjekjøring i Norge i 2018. Kabotasjetallene er relativt små og det er en del usikkerhet knyttet til tallene.



**TOMTA:** 70.000 kubikkmeter med sprengte masser fra tunnelen erstatter myr og løsmasser på sykehustomta.

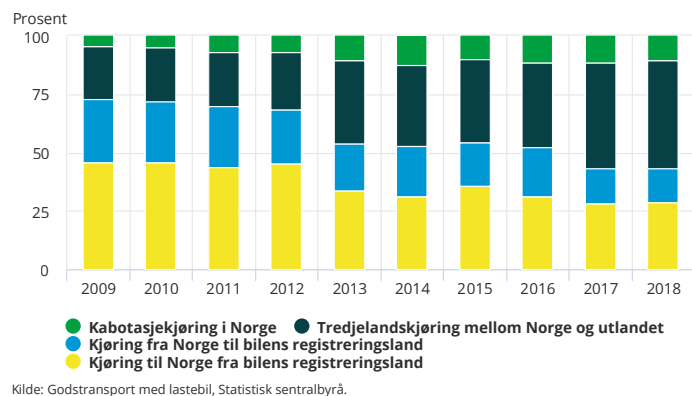
Foto: LNS



**GJENNOMSLAG:** Etter en anleggsperiode på tre måneder fikk entreprenøren LNS gjennomslag i tunnelen 5. desember 2018.

Foto: Asplan Viak

**Figur 1.** Godstransport med utenlandske lastebiler til, fra og i Norge. Transportert mengde (tonn) etter type kjøring.



**NORDNORSK  
RAPPORT**

NORD-NORGES NÆRINGS-  
LIVSAVIS

## Annonsér i Nordnorsk Rapport!

Nordnorsk Rapport er kort fortalt videreførelsen av tidligere NæringsRapport, en næringslivsavis for Nord-Norge der flere i teamet har hatt en kontinuerlig fartstid siden nittitallet.

Nord-Norge trenger en næringslivsavis, en aktiv kanal som setter fokus på utviklingen og mulighetene i landsdelen.

Nordnorsk Rapport har påtatt seg denne oppgaven. Kall det gjerne et «generasjonsskifte», hvor nye idéer får slippe til, tuftet på et team med lang erfaring innen avisproduksjon. Visuelt er alt nytt. Redaksjonelt videreføres tradisjonen om uavhengighet.

Gjennom bedriftsintervjuer og økonomiske analyser vil vi sette fokus på «tingenes tilstand» – både på bedriftsnivå og for utvalgte bransjer som viktige og ledende i landsdelen. Vi behøver ingen redaksjon i Akersgata i Oslo for å lage god nordnorsk dybdejournalistikk. Ressursene har vi her!

Vi vil synliggjøre bredden, mulighetene og rammebetingelsene for nordnorsk næringsliv, og bidra til økt kontakt mellom kjøper og selger, gi bedrifter bedre innsyn i konkurrentenes suksesser – og belyse hvorfor suksessene noen ganger uteblir.

Vi har en desentralisert struktur som dekker hele landsdelen. Teknologien gjør dette mulig – og effektivt. Vi har en målrettet og presis distribusjon som kommer våre annonsører i møte, og arbeider hele tiden med å perfektionere denne.

**asplan viak**

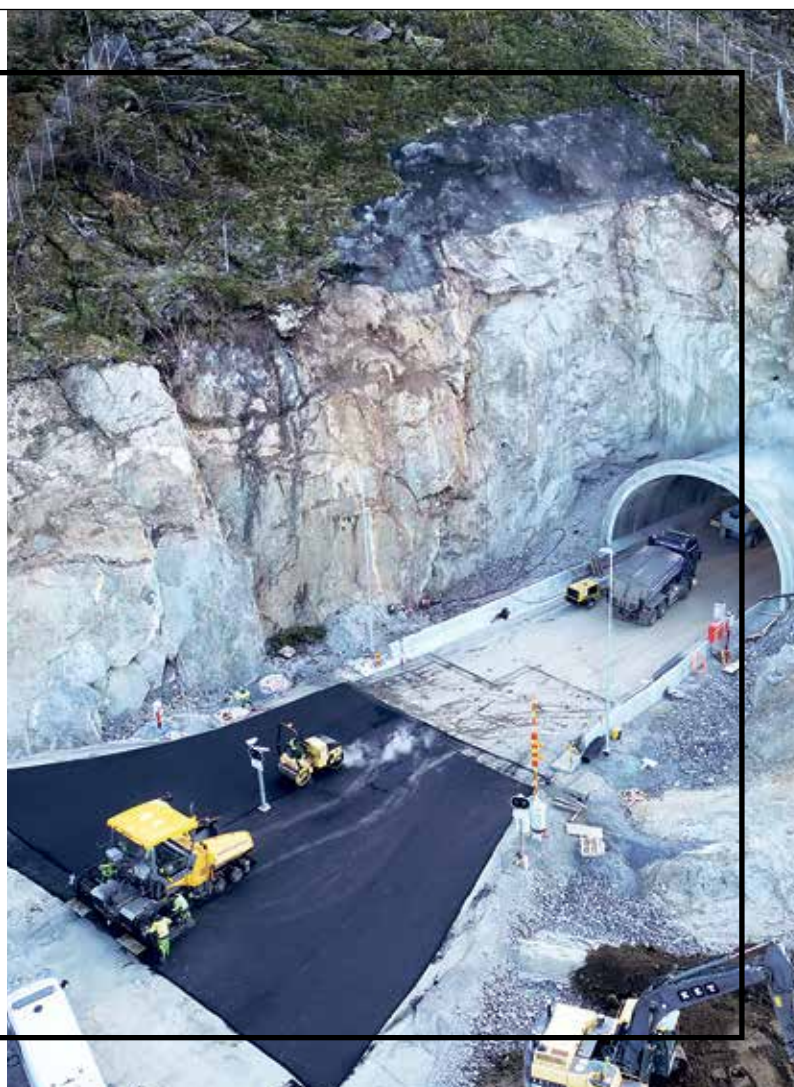
## VI KAN TUNNEL

**Asplan Viak planlegger, prosjekterer og designer tunneler.**

**Vi har bred tverrfaglig kompetanse innen fagområder som ingeniørgeologi, veg, konstruksjon, elektro og vann og avløp.**

asplanviak.no

Foto: Asplan Viak





# Veksten bremses opp

**I 2018 bremses den samlede veksten opp for de største anleggs-entreprenørene i Nord-Norge. På samme tid har noen av aktørene både frisk vekst og god inntjening.**

Av - Jonas Ellingsen

Fra 2016 til 2017 økte omsetningen for de 30 største anleggsentreprenørene fra 4,2 til 5,2 milliarder kroner. Det tilsvarte en samlet vekst på nesten 24 prosent.

I fjor stoppet det opp - og den samlede økningen i selskaperenes inntekter var på moderate 6 prosent. Flere av de store lokomotivene i anleggsbransjen opplever tilbakegang og dette påvirker totaltallene i utvalget.

## Store tap

Kjempene har i stor grad tatt store tap de senere årene. For

Leonhard Nilsen & Sønner AS har det vært en sammenhengende nedgang i omsetningen - fra 1,4 milliard kroner i 2014 til 656 millioner kroner i 2018.

Andøy-entreprenøren har i samme periode klart å redusere knallrøde tall på bunnlinjen. I 2015 hadde selskapet 215 millioner i negativt årsresultat. I 2017 ble det redusert til 45 millioner og i 2018 var underskuddet nede på 5,5 millioner.

Selskapet har barbert kostnader med hard hånd og har klart å redusere gjelden i samme periode. LNS konsernet spisser nå kjernevirksomheten og solgte datterselskapet Hålogaland Grus og Betong AS og Skaland Graphite AS tidligere i år.

## Stevnet SVV

Marti Nordnes DA registrert i Kåfjord hadde et negativt resultat på 218 millioner i 2017. Underskuddet ble redusert til 15

millioner i fjor. I fjor økte også inntektene fra 126 til 357 millioner kroner. Selskapet er eid av sveitsiske Marti Contractors Ltd. og ble opprettet for å bygge Nordnestunnelen i Kåfjord. Tunnelen ble overlevert høsten 2017, 10 måneder for sent. Uenighet om sluttoppgjøret førte til at entreprenøren stevnet Vegvesenet for 360 millioner kroner høsten 2018.

## Lønnsom drift

Blant selskapene med best lønnsomhet finner vi Roald Madsen AS på topp med hele 30 prosent (resultat før skatt i prosent av omsetningen). Også i 2017 hadde Tromsø-entreprenøren et godt år, der 27 kroner av hver hundrelapp i omsetning endte opp på kontoen som fortjeneste.

Målselv maskin og transport AS har levert gode resultat over flere år - og gjorde det bra også i 2018. Nå er selskapet i gang med områdesikring og nytt gjerde rundt Evenes flystasjon. Kontrakten for



**EVENES:** Flyplasskontrakten på 156 millioner er den største noensinne for Målselv Maskin & Transport AS. Fra venstre: Frank Eriksen, daglig leder Målselv Maskin & Transport AS og Roar Femsteinevik, prosjektleder. Foto: Forsvarsbygg

Forsvaret har en verdi på 156 millioner kroner og sikrer sysselsetting de neste to årene.

## Ingen voksesmerter

Hurtig vekst går ofte på bekostning av lønnsomhet. I 2018 viste Consto Anlegg Nord AS at det er mulig å vokse raskt og samtidig ha bunnlinjen med seg. Dette er en øvelse som morselskapet Consto AS har mestret over flere år.

Omsetningen økte fra 126 til

nesten 358 millioner kroner. Det er nesten en to-dobling eller nærmere bestemt en økning 184 prosent.

Det er et kraftig opprykk fra startåret 2016 med beskjedne 4,8 millioner kroner i omsetning. Resultat før skatt utgjorde akseptable fem prosent av omsetningen. Egenkapitalen ble også kraftig styrket i 2018 og økte fra to til 10,7 millioner kroner.

Anleggsentreprenører - de 30 største nordnorske selskapene i 2018										
Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Soliditet 2018	Lønnsomhet*
			2018	2017	2018	2017	2018	2017		
LEONHARD NILSEN & SØNNER AS	Andøy	NORDLAND	656 312	885 427	- 36 331	- 78 995	- 5 322	- 44 992	39	-1
NORDASFALT AS	Bodø	NORDLAND	481 076	346 962	22 151	4 037	21 106	3 792	37	4
FROST KRAFTENTREPRENØR AS	Bodø	NORDLAND	395 756	420 439	3 471	- 2 506	3 372	- 1 983	53	1
CONSTO ANLEGG NORD AS	Tromsø	TROMS	357 860	126 163	16 643	1 377	16 607	1 395	13	5
MARTI NORDNES DA	Kåfjord	TROMS	324 014	168 399	- 10 896	- 210 150	- 15 189	- 218 222	-87	-5
HAK ENTREPRENØR AS	Alta	FINNMARK	272 260	228 718	1 941	19 201	1 553	18 958	14	1
SICHUAN ROAD & BRIDGE CORP LTD.	Narvik	NORDLAND	253 084	208 618	- 159 276	3 435	- 167 443	1 660	-326	-66
ROALD MADSEN AS	Tromsø	TROMS	247 557	219 581	74 757	59 686	75 798	59 220	74	31
LNS SPITSBERGEN AS	SVALBARD	SVALBARD	240 521	208 666	13 892	33 845	15 637	38 137	50	7
ANLEGG NORD AS	Alta	FINNMARK	217 857	197 194	- 9 270	4 766	- 10 236	4 617	14	-5
MÅLSELV MASKIN & TRANSPORT AS	Målselv	TROMS	185 642	163 279	23 469	22 855	25 280	24 833	71	14
THORE MAGNUSSEN OG SØNN AS	Vestvågøy	NORDLAND	155 052	197 435	- 7 399	7 486	- 7 667	7 321	28	-5
BULLDOZER MASKINLAG ENTREPRENØR AS	Sortland	NORDLAND	144 501	137 251	3 700	5 055	3 210	4 803	20	2
JOINT VENTURE SRBG-VNG ANS	Narvik	NORDLAND	140 658	485 250	- 14 210	- 929	- 14 146	- 1 454	-17	-10
ØIJORD & AANES ENTREPRENØRFORRETNING AS	Rana	NORDLAND	131 555	100 996	5 534	5 846	4 317	4 991	27	3
OTTAR BERGERSEN & SØNNER AS	Bø i Nordland	NORDLAND	123 453	110 787	5 141	5 146	5 022	4 798	39	4
PK STRØM AS	Saltdal	NORDLAND	122 870	104 201	7 031	8 717	6 156	7 903	39	5
SECORA AS	Vågan	NORDLAND	119 934	151 617	18 925	- 3 858	17 756	- 5 428	53	15
HARSTAD MASKIN AS	Harstad	TROMS	109 125	117 207	4 288	7 795	3 190	7 102	39	3
OK KRISTOFFERSEN ENTREPRENØR AS	Brønnøy	NORDLAND	107 701	26 152	21 816	4 124	17 668	698	25	16
BERNHARDSSEN ENTREPRENØR AS	Bodø	NORDLAND	101 206	91 718	3 725	1 678	3 658	1 358	31	4
BLEIKVASSLI GRUBER AS	Hemnes	NORDLAND	99 594	57 379	- 24 895	- 9 442	- 25 453	- 9 774	-73	-26
KOLBJØRN NILSSKOG AS	Vefsn	NORDLAND	89 809	75 003	- 9 432	- 18 140	- 11 523	- 19 923	03	-13
VIGGO ERIKSEN AS	Hammerfest	FINNMARK	89 237	99 282	4 960	5 588	4 920	5 538	31	6
TP MASKIN FINNSNES AS	Lenvik	TROMS	88 086	95 721	471	2 059	313	1 952	52	0
AS OSCAR SUNDQUIST	Sør-Varanger	FINNMARK	83 600	93 626	- 226	- 4 127	- 1 512	- 3 847	09	-2
ONOS OLE NORDMO & SØNN AS	Målselv	TROMS	80 244	53 084	4 527	8 399	4 175	7 714	50	5
HÆHRE ARCTIC AS	SVALBARD	SVALBARD	75 989		2 381		2 399		37	3
OSPAS AS	Rana	NORDLAND	74 275	75 741	7 954	5 533	6 923	5 269	48	9
HEROLF HANSEN & SØNN AS	Tromsø	TROMS	72 878	66 911	2 963	2 849	2 259	2 113	58	3
EINAR SØRENSEN MASKINENTREPRENØR AS	Tromsø	TROMS	72 609	69 421	1 464	4 238	911	3 598	16	1
<b>Totalt</b>			<b>5 568 828</b>	<b>5 245 896</b>	<b>- 25 158</b>	<b>- 111 519</b>	<b>- 19 431</b>	<b>- 93 564</b>		<b>0</b>

\*Lønnsomhet er oppgitt som resultat før skatt i prosent av driftsinntektene.



# 10 års sammenhengende vekst for Roald Madsen AS: Vokser ut av Tromsø

**- Hardt arbeid, flinke fagfolk og det beste utstyret. Det er oppskriften bak suksessen til Tromsø-entreprenøren Roald Madsen AS.**

Av - Jonas Ellingsen

- Ja, og så må folk trives. Selv verdens beste maskinfører vil ikke prestere uten å være lykkelig på jobb, sier daglig leder og hovedaksjonær Rune Madsen.

Det var faren Roald Madsen som startet selskapet i 1974. Det er flere år siden senior overlot roret til sønnen Rune, og han har all grunn til å være fornøyd med utviklingen i familiebedriften.

Regnskapstallene fra de ti siste år forteller om en eventyrlig vekst. Fra 2009 har omsetning og lønnsomhet økt i bratte steg. I 2016 ble omsetningen tilnærmet doblet - fra 110

til 198 millioner kroner. Så hurtig vekst pleier å gå ut over lønnsomheten, men i stedet ble resultatet tredoblet.

Både i 2017 og 2018 har veksten fortsatt, og lønnsomhetsgraden har ikke bare fulgt etter. Den har økt. I 2018 satt selskapet igjen med 31 kroner i fortjeneste for hver hundrelapp i omsetning. Resultat før skatt var på nærmere 76 millioner kroner.

## Ingen fasit

Rune Madsen tror ikke det finnes noe fasitsvar på suksess. Han mener at man må finne sin nisje og like det man holder på med.

- Jeg elsker jobben min og det er nok en forutsetning for å få folk med seg. Vi har en policy om å ha det nyeste og beste utstyret. Det bidrar til at det er gøy å være på jobb - men har også en økonomisk side. Vi får jobben gjort uten avbrudd og skur lite. Vi velger utstyr med god annenhandsverdi. Det kan



**KRAFTIG VEKST:** Entreprenørselskapet som ledes av Rune Madsen (innfelt) har hatt en eventyrlig utvikling. Vekt og lønnsomhet har holdt følge i ti år.

selges raskt og vi får snudd oss fort rundt, sier Madsen.

Selskapets nisje er å være underleverandør på større prosjekter ledet av seriøse aktører som Econor, PEAB Bjørn Bygg og Consto. Der er det orden på sakene.



**NY MASKINPARK:** Entreprenøren har høy omløpshastighet på maskinparken og satser på kvalitet. Dette gir få driftsavbrudd og gode priser når utstyret selges videre.

- Oppdrag for Statens Vegvesen styrer vi unna hvis kontraktene er på over 50 millioner. Det er rett og slett for risikabelt, sier Madsen. Han forteller at de fortsatt venter på et deloppgjør på 25 millioner for arbeider utført på Tromsøytunnelen som underleverandør for Scanmatic i 2016/2017.

- De fleste entreprenørene har penger utestående hos vegvesenet. Fortsetter denne uheldige utviklingen vil det oppstå egne priser for SVV ved at entreprenørene rutinemessig legger på en risikomargin eller "krangle-pott", mener Rune Madsen.

## Jacuzzi og grill

I løpet av fire år er arbeidsstokken doblet fra 60 til rundt 110 ansatte. Madsen roser de ansattes innsats og mener det er avgjørende å ha folk som

ikke bare samarbeider internt men også med de andre leverandører i prosjektene. Ved rekruttering av ledere letes det alltid internt. Ansatte sendes på kurs og skole om nødvendig.

Og dyktige folk tar man vare på. Tidligere i år kjøpte bedriften feriehus på 500 m<sup>2</sup> i Spania som kan brukes fritt av ansatte. I sommer sto også nytt administrasjonsbygg og verksted til 100 millioner klart til bruk. Toppetasjen har jacuzzi, bar, biljard, grill og andre bekvemmeligheter. Mottoet er at bedriften også skal være et hjem for ansatte som jobber til alle døgnets tider.

## Satser i Bodø

Nå ekspanderer bedriften ut av Ishavsbyen og er i gang med prosjekter både i Bjerkvik

og Bodø. For noen uker siden kjøpte bedriften et næringsbygg i Bodø, og Rune ser frem til videre satsing der.

- Jeg oppfatter Bodø som en ja-kommune med mye positivitet og en spennende utvikling. Vi vil ansatte folk i Bodø i tiden som kommer, forteller han.

Det ligger an til vekst også i 2019, men lederen sier at resultatet ikke vil henge med på samme måte som tidligere.

- Investeringene gir utslag på bunnlinja, men vi vet hvor pengene har gått. Dette er investeringer for fremtiden. Om veksten vil fortsette har vi naturligvis ingen garanti for. Vi må bare fortsette å gjøre det vi er gode på, sier Rune Madsen.



Som eneste produsent av høyspente skillebrytere fra 12-550 kV, i Skandinavia, er EB Elektro AS ledende innen utvikling og produksjon av høyspent materiell til kraftdistribusjon og jernbane.

Vi er også en stor leverandør av transformatorer (kraft-/distribusjon og spesial-transformatorer, lastkoblere og omkoblere).



**EB**  
ELEKTRO

Din totalleverandør av skillebrytere og linjemateriell.

[www.eb-elektro.no](http://www.eb-elektro.no)  
«The right connection»

Storgt. 18 • 2000 Lillestrøm • Tlf.: 31 01 37 00 • E-post: [post@eb-elektro.no](mailto:post@eb-elektro.no)





# Ber NVE rydde opp i urettferdig nettleie

**URIMELIG:** - Kun deler av kostnadene som nettkundene møter kan påvirkes av nettselskapene gjennom økt effektivitet. Vi trenger et mer rettferdig system, sier direktør Knut Lockert på vegne av 60 nettselskaper i Distriktsenergi.



**Å bo eller drive næring i feil distrikt koster fort flere tusen kroner ekstra i nettleie. 60 selskaper i Distrikts-Energi ber nå myndighetene rydde opp.**

Av - Jonas Ellingsen

- I dagens urettferdige pris-system er nettleien dyrere i Sogn og Fjordane der det flyter over av kraft, enn i Oslo uten nevneverdig kraftproduksjon. Slik kan det ikke fortsette. Dette slås fast i et opprop som på kort tid er signert av 60 medlemmer i Distriktsenergi.

I oppropet frontes et ønske om likere og mer rettferdig nettleie i Norge, og det pekes på flere urimelige forhold:

- Selskaper med relativt få

kunder og krevende topografiske og klimatiske forhold har tildels langt dyrere nettleie enn kunder i de større byene.

- Kun deler av kostnadene som nettkundene møter kan påvirkes av nettselskapene gjennom økt effektivitet. Dette betyr at selv supereffektive selskaper som Nord-Salten kan ha blant landet høyeste nettleier.

- Enkelte selskaper tar nasjonalt ansvar for elektrifiseringen av Norge, blant annet gjennom tilrettelegging for ny produksjon og tilknytting av batteriteknologi for fergetrafikk. Disse kostnadene ligger i stor grad igjen lokalt og betales av de lokale nettselskapets kunder.

#### Innstilling fra NVE

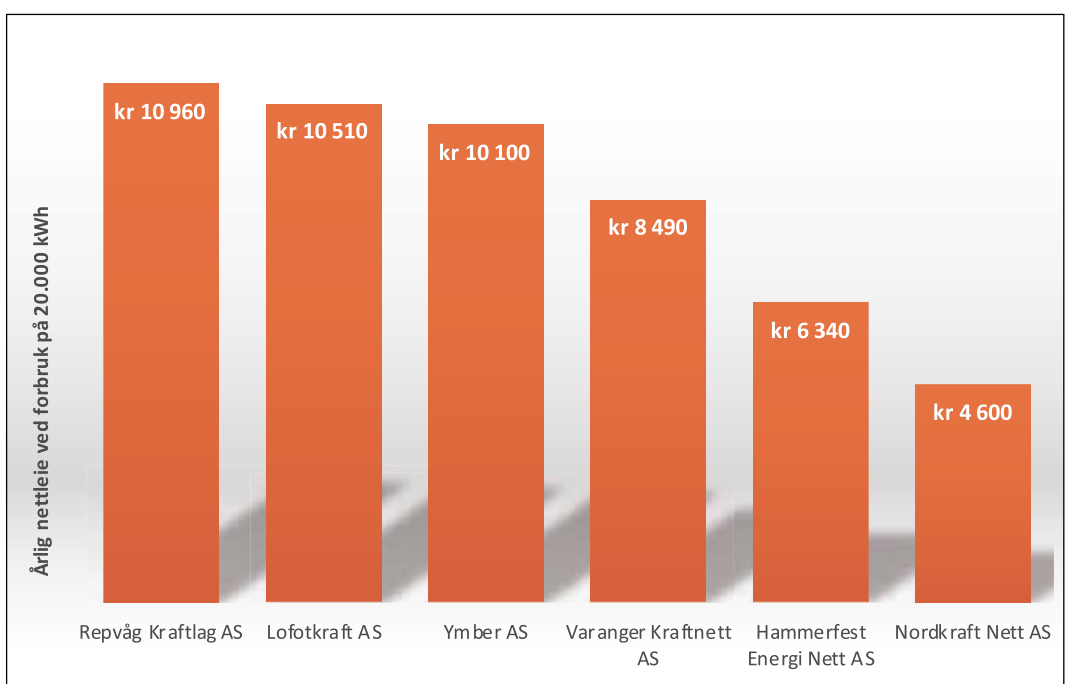
Det er ikke tilfeldig at oppropet kommer nå, siden

NVE i disse dager slutfører sitt arbeide og innstilling til OED. Her skal man se på ulike metoder for å utjevne nettleien.

- Det er vår klare oppfatning at denne gangen er det et reelt politisk ønske om å utjevne

nettleien. Vi forventer at NVE leverer forslag som gir mulighet til nettopp det - og ikke bare kvitterer ut oppdraget med at fusjon og dermed sentralisering av selskapene er eneste salomoniske løsning, sier direktør Knut Lockert i DistriktsEnergi.

## Prisforskjell på 138 prosent



**STORE FORSKJELLER:** Diagrammet viser hvor stor nettleien blir pr år ved et forbruk på 20.000 kWh hos et utvalg nettselskaper i Nord-Norge. Prisforskjellen mellom billigste og dyreste selskap er 6.360 kroner. Med utg. pkt. i laveste pris utgjør forskjellen 138 prosent. Mva og elavgift er ikke tatt med i beregningen.

## Ber om alternativer

Regjeringserklæringen heter det at Regjeringen skal «utrede og fremme tiltak for å utjevne nettleien for alle forbrukere gjennom et mest mulig effektivt organisert strømnett». Olje- og energi departementet har bedt NVE legge frem alternative muligheter for likere nettleie innen 4. november i år.



# Gir kraftige utslag på strømregningen

**Ved et forbruk på 20.000 kWh betaler kundene dobbelt så mye i nettleie hos Repvåg kraftlag som hos Nordkraft Nett.**

*Av - Jonas Ellingsen*

Nordnorske nettselskaper ligger både i toppskiktet og helt nederst på prisoversikten som er utarbeidet nyhetsportalen enerWE.no. Repvåg Kraftlag SA i Finnmark ligger som nummer 2 på lista over de dyreste selskapene. Her er fastbeløpet 5.480 kr og nettleien 27,40 øre pr kWh. Helt nederst på oversikten med 131 selskaper finner vi Ballangen Energi AS og Nordkraft Nett AS i Troms. Begge har et fastbeløp på 2.800 kroner og nettleie på bare 9 øre pr kWh.

Nettleien består av to deler: Et fastledd som er en fast pris uavhengig av hvor mye strøm som brukes, og et energiledd som er en pris pr kWh med strøm som brukes. Det betyr at enhetsprisen - i nettleien pr kWh - blir stadig lavere jo mer forbruket øker.

Å sammenligne priser på nettleie mellom selskapene må derfor skje ut fra et fastsatt årsforbruk.

Foto: Lyse konsern

## ROS analyser for Miljø og landskap

Whatif<sup>®</sup>

Whatif har sammen med Lofotkraft utviklet en ROS løsning for Miljø og landskap. Løsningen møter de nye kravene til ROS analyser i NVEs nye forskrift om krav til miljø og landskap for energianlegg.

Pakken inkluderer moduler for prosjektering, bygging, drift og sanering, og kan benyttes både av nettanlegg, vindkraft og kraftproduksjon etc. Løsningen passer også for andre typer bygg og prosjekter.

Kontakt oss for en  
webpresentasjon  
[www.whatif.as](http://www.whatif.as)



# Solcelleanleggene inntar Nord-Norge: - Teknologi for fremtiden



**Solcellepanelene på taket hos El-Team på Sortland kan produsere 70.000 kilowattimer på ett år. Det vil dekke halvparten av strømforbruket i det nye driftsbygget.**

Av - Jonas Ellingsen

- For oss er dette en investering - både med hensyn til enøk i bygningen og egen kompetanse. Vi ønsker å høste erfaringer før vi går mer aktivt ut i markedet med disse produktene, sier daglig leder Mads Røkenes hos El-Team på Sortland.

#### Klar trend

Sør i landet blir solcellepaneler et stadig vanligere syn på tak og fasader. Det gjelder både boliger og store næringsbygg. Anlegget hos El-Team på Sortland har 209 takpaneler, 29 veggpaneler og effekten er på 70KWp (kilowatt peak). Dette er så langt blant de største anleggene i Nord-Norge.

Men utviklingen trekker nordover - også utenfor fastlandets grenser. På Svalbard lufthavn er fasaden kledd med 420 paneler som på solrike dager dekker mellom 10-20 prosent av strømbehovet.

#### Nye tariffer

- Landet rundt ser vi at byggherrer velger å installere solcellepaneler. Det handler både om miljø, å spare penger og få bygget energimerket. Med dagens strømtariffer vil det ta noen år å tjene inn store anlegg, men vi ser jo at kraftmarkedet og priser er i endring. Får vi tariffer med varierende strømpriser over

▶ På Svalbard lufthavn er fasaden kledd med 420 paneler som på solrike dager dekker mellom 10-20 % av strømbehovet.

døgnet, kan solenergi straks få økt lønnsomhet. Spesielt i kombinasjon med lagringsenheter, som fylles opp når sola skinner eller når strømmen er billig, sier daglig leder Mads Røkenes.

#### Lagring på vent

El-Team på Sortland med

45 ansatte flyttet inn i nytt bygg i høst. På taket og deler av fasaden er det montert til sammen 500 kvadratmeter paneler. Installasjonen er gjort i samarbeid med leverandør og teknisk partner Berggård Amundsen & Co AS. Anlegget er klargjort for lagring, men så langt er det ikke investert i store batteripakker.

Solcellene lader derimot et nød-strømsanlegg basert på UPS'er, som blant annet sikrer drift av servere og PC'er ved strøbrudd. Overskudd av strøm på solrike dager skal sendes inn i nettet til

**ARKTISKE FORHOLD:** Allerede i 2013 ble de sørvendte takene på to leilighetsbygg på Longyearbyen belagt med solcellepaneler. I dag dekker også flyplassen opptil 20% av strømbehovet på solfylte dager. Foto: Solbes AS

den lokale leverandøren Vesteråls-kraft - og vil gi fradrag på strømregningen.

- Det blir spennende og lærerikt å følge produksjonen over tid. Dette er teknologi for fremtiden, mener Røkenes.



I samarbeid med Fredheim Maskin AS



- Targo 3000 saktegående avfallskvern
- Drivstoffbesparende direkte drift
- Markedets beste servicetilgang
- Ekstra kraftig Biopower utgave til biomasse
- Leveres med diesel eller elektrisk drift

CE Merking av masser på plass?



- Optisk båndvekt
- På aller typer masser og på aller typer transportbånd
- 2 i 1 Måling og kontroll
- Meget høy nøyaktighetsgrad
- Online overvåking

Gneisveien 1, 1816 Skiptvet  
Tlf. 959 84 437, post@ksr-maskin.no  
www.ksr-maskin.no



- Sikteprøver, Los Angeles, Micro Deval, Mølletest, Flisighetsindeks m.m
- Vi er behjelpelig med CE merking av masser, innledende typeprøving og løpende kontroll
- Vi tilbyr også testutstyr



# Positive solfaktorer i nord

## Kjølig vær, klar luft og mye regn er forhold som teller positivt for solenergi i Nord-Norge.

- Vi tenker på solrike Spania som optimalt for solceller - og det er utvilsomt gode forhold der. Men ved høye temperaturer vil cellene produsere 15 prosent mindre strøm. Dis reduserer også effekten, forteller Tom Thorjussen, salgssingeniør for solenergi hos Berggård Amundsen & Co.

Nordnorsk sommer med lyse netter bidrar også til god produksjon fra panelene. Det samme gjelder regn, som sikrer at flatene er rene.

- Solcellene i panelet er seriekoblet. Hvis noen få av dem blir dekket med løv eller skitt, så går det sterkt ut over totaleffekten. 10 prosent maskering gir hele 70 prosent tap av effekt, så ruskevær

**ENERGI FRA ALLE KANTER:** Fagfolk fra El-Team i ferd med å legge stein som ballast på stativene. I bakgrunnen ser vi vindturbinene på Ånstadblåheia og bygget til kraftleverandøren Vesterålskraft. Foto: Berggård Amundsen & Co AS

og et regnskyll i ny og ne er positivt for å holde produksjonen oppe, tilføyer Thorjussen. Han var selv tilstede på Sortland og bisto El-Team med ekspertise og guiding ved oppstart av anlegget.

### Første plusskunde

Geir Lagesen som leder for Berggård Amundsen sin avdeling i Sortland, sier at anlegget til El-Team blir et viktig referanseprosjekt.

- Det lokale energiverket har med dette fått sin første plusskunde og vi har hatt en presentasjon for det lokale energiverket om solcelleanlegg. Allerede før anlegget var ferdig installert var det samtale tema blant de andre installatørene i området. Prosjektet vekker oppsikt, sier avdelingsleder Geir Lagesen.

### Strengere regler

De fleste har et forhold til solcellepanelet på hytta - men

den store etterspørselen i Norge har kommet i takt med at teknologien har blitt stadig billigere.

Elektrogrossisten Berggård Amundsen & Co AS satset for fullt på solenergi for fire år siden. Tom Thorjussen forteller at Berggård Amundsen daglig får mellom fem og ti henvendelser om solenergi.

- Det er et stort behov for informasjon. Vi leverer nå ett anlegg per uke og kundene varierer - fra privatpersoner som tenker enøk til bedrifter som vil forsterke sin grønne profil utad, sier ingeniører.



**FORNYBAR ENERGI:** 500 kvm solcellepaneler dekker tak og deler av fasaden ved El-Team's avdeling på Sortland. Leverandøren Berggård Amundsen & Co AS bisto ved installasjonen av anlegget som blir et referanseprosjekt i regionen. Foto: Berggård Amundsen & Co AS.

## Strengere regler

Mange aktører har vært på banen for å sikre seg en del av det nye markedet for solenergi, men NEK 400 forskriftene fra 2018 bidro til å stramme inn betingelsene. Forskriftene slår fast at bare en registrert installatør

eller elektrovirksomhet har lov til å montere og tilkoble solcellepaneler. DSB har også fastslått at solcelleselskap som ikke er registrert i Elvirksomhetsregisteret må overlate dette arbeidet til registrerte el-installatører.

## Vurderer kutt i støtte

### Fra april 2020 vurderer Enova å redusere støtten til boligeiere som vil investere i solenergi.

Enova uttaler blant annet at: "Vi mener de justeringene vi gjør nå kommer på et riktig tidspunkt med tanke på markedsutviklingen for de berørte teknologiene. Norsk solenergiforening reagerer sterkt på denne vurderingen og mener utviklingen Enova viser til har funnet

sted fra et svært lavt utgangspunkt – solenergi er bare så vidt i ferd med å karre seg ut av startgrova i Norge.

- Det er også slik at deler av landet henger etter utviklingen vi har sett på det sentrale Østlandet. Mange steder er det fortsatt et ikke-eksisterende tilbud av installatører. Sett under ett, tilsier ikke markedsutviklingen for solenergi at tiden er moden for nedjusteringer i støttenivået, påpeker Norsk solenergiforening.



## Garanterte vinteropplevelser!

**Med fiber fra Alta Kraftlag går du ikke glipp av årets store sportsbegivenheter eller favorittserien!**

**Vi leverer fiber som gir deg tilgang til internett, digital-TV og telefoni - med lysets hastighet!**

**fiber.altakraftlag.no**





## De største kraftprodusentene i Nord-Norge 2018

Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Soliditet	Lønnsomhet*
			2018	2017	2018	2017	2017	2018		
SKS PRODUKSJON AS	Fauske	NORDLAND	698 816	622 918	399 029	310 937	380 249	298 033	61	54
HELGELAND KRAFT VANNKRAFT AS	Vefsn	NORDLAND	539 565	0	299 262	- 12	269 699	- 2	37	50
SISO ENERGI AS	Sørfold	NORDLAND	503 822	383 322	385 366	271 479	238 527	125 148	31	47
TROMS KRAFT PRODUKSJON AS	Tromsø	TROMS	373 266	302 578	215 790	127 446	224 780	129 904	46	60
NORDKRAFT MAGASIN AS	Narvik	NORDLAND	342 211	239 435	200 788	90 727	173 206	45 053	31	51
HÅLOGALAND KRAFT KUNDE AS	Harstad	TROMS	232 508	150 950	14 793	16 419	13 535	17 494	31	6
NORD-SALTEN KRAFT AS	Hamarøy	NORDLAND	202 398	170 561	51 636	65 134	44 702	58 173	47	22
PASVIK KRAFT AS	Sør-Varanger	FINNMARK	160 974	113 201	107 367	53 207	106 516	52 746	43	66
YMBER PRODUKSJON AS	Nordreisa	TROMS	152 607	135 432	37 841	27 628	42 532	33 177	41	28
DRAGEFOSSEN AS	Saltdal	NORDLAND	96 544	85 391	8 663	4 310	9 906	4 184	67	10
REPVÅG KRAFTLAG SA	Nordkapp	FINNMARK	78 888	68 628	14 462	2 701	18 290	6 691	84	23
KVÆNANGEN KRAFTVERK AS	Kvænangen	TROMS	72 696	109 291	32 417	69 378	30 181	67 110	44	42
TROLLFJORD KRAFT AS	Hadsel	NORDLAND	69 729	46 919	5 816	1 585	4 685	44	40	7
NORDIC POWER AS	Narvik	NORDLAND	49 200	29 742	- 2 715	- 10 908	- 11 280	- 29 949	73	-23
BODØ ENERGI AS	Bodø	NORDLAND	44 543	47 551	- 5 916	- 16 313	33 342	13 128	42	75
SALTEN KRAFTSAMBAND AS	Fauske	NORDLAND	40 768	58 800	- 3 930	11 367	91 462	76 758	47	224
BALLANGEN ENERGI AS	Ballangen	NORDLAND	40 311	38 347	4 810	178	16 224	4 877	77	40

Lønnsomhet er definert som resultat før skatt i prosent av omsetningen

## De største nettselskapene i Nord-Norge 2018

Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Soliditet	Lønnsomhet*
			2018	2017	2018	2017	2018	2017		
HELGELAND KRAFT NETT AS	Vefsn	NORDLAND	673 081	0	140 322	- 12	109 094	- 12	28	16
TROMS KRAFT NETT AS	Tromsø	TROMS	666 606	568 125	151 824	101 916	119 943	73 059	26	18
NORDLANDSNETT AS	Bodø	NORDLAND	527 970	477 848	103 584	102 981	92 458	93 625	38	18
VARANGER KRAFTNETT AS	Vadsø	FINNMARK	254 088	220 231	28 702	32 184	12 720	16 099	33	5
LOFOTKRAFT AS	Vågan	NORDLAND	241 647	224 202	52 873	49 419	40 788	37 707	47	17
HÅLOGALAND KRAFT NETT AS	Harstad	TROMS	215 389	197 232	36 288	35 855	27 480	28 320	44	13
ALTA KRAFTLAG SA	Alta	FINNMARK	188 194	153 195	30 101	9 214	30 858	10 236	76	16
NORDKRAFT NETT AS	Narvik	NORDLAND	146 999	110 414	16 490	6 755	11 579	3 392	34	8
MELØY ENERGI AS	Meløy	NORDLAND	125 828	118 532	6 462	4 482	7 699	4 301	59	6
VESTERÅLSKRAFT NETT AS	Sortland	NORDLAND	122 731	110 630	16 519	7 347	13 132	4 725	29	11
HAMMERFEST ENERGI NETT AS	Hammerfest	FINNMARK	109 441	104 551	10 116	10 819	10 594	10 775	70	10
LUOSTEJOK KRAFTLAG SA	Porsanger	FINNMARK	77 454	67 884	9 769	3 041	12 121	2 788	71	16
TROLLFJORD NETT AS	Hadsel	NORDLAND	69 334	62 928	14 387	8 631	10 985	5 622	32	16
ISE NETT AS	Fauske	NORDLAND	69 173	65 181	5 110	7 366	4 390	7 092	50	6
ISE ENTREPRISE AS	Fauske	NORDLAND	55 975	61 047	3 468	6 481	2 801	6 045	58	5
NORDKYN KRAFTLAG SA	Lebesby	FINNMARK	45 510	40 427	3 930	4 862	5 944	5 563	90	13
MELØY ENERGI NETT AS	Meløy	NORDLAND	40 303	0	858	- 8	701	- 8	76	2
VARANGER KRAFT AS	Vadsø	FINNMARK	28 164	24 663	- 6 501	- 6 126	60 439	21 423	19	215
BINDAL KRAFTLAG SA	Bindal	NORDLAND	19 489	16 520	- 416	- 453	- 291	260	89	-1
INDRE SALTEN ENERGI AS	Fauske	NORDLAND	18 346	31 275	280	- 17 538	56	- 28 400	65	0

\*Lønnsomhet er definert som resultat før skatt i prosent av omsetningen

## Den mest kostnadseffektive beskyttelse

Vi varmforsinker tårnet på Nordlyskatedralen i Alta



Varmforsinkingsgryten



## Det eneste varmforsinkingsanlegget nord for Trondheim

Varmforsinking foregår i faste anlegg med store bad. Stålet forbehandles og dyppes deretter i flytende sink. Etter nedkjøling kan stålet umiddelbart tas i bruk.

- I motsetning til maling og el-forsinking, der belegget blir liggende utenpå stålet, vil sink og jern reagere med hverandre og danne en jern-/sinklegering ved varmforsinking. Dette medfører at overflaten blir mer motstandsdyktig mot mekanisk slitasje og mot skader i belegget.

Stålet får dermed en vedlikeholdsfri korrosjonsbeskyttelse i mange tiår. Det finnes eksempler på stål som ble varmforsinket for over hundre år siden, og som fremdeles er rustbeskyttet og fullt anvendelig.

## Dimensjoner:

- Lengde 7,5 m.
- Bredde 1,5 m.
- Dybde 1,8 m.
- Max vekt 14 tonn, god løftekapasitet



Kirkevn. 17 • Pb 143 • 8201 Fauske

Telefon: 75 60 11 00

www.galvano.no

## - Ingen løsning

Regjeringens skrinlegging av den nasjonale rammen for vindkraft får kritikk fra flere hold.

- Her feiger Erna Solberg ut. Det løser ingen problemer å droppe den nasjonale ramma for vindkraft. Den burde heller forbedres enn skrotes. Nå risikerer vi at dagens system med stykkevis og delt utbygging fortsetter. Det taper naturen på, sier leder i Natur og Ungdom Gaute Eiterjord.

- 5000 innspill, basert på ti-tusener av arbeidstimer av folk i distrikts-Norge, ble rett og slett dumpet i søpla. Det må være rekord i regjeringsarroganse. Det mener tidligere informasjonssjef i Statoil, Hogne Hongset, som de senere år har gitt ut flere romaner med kritisk blikk på kraftbransjen. Den siste romanen har den talende tittelen "Vindbaroner".



## Salg av strøm - de største selskapene i Nord-Norge 2018

Selskap	Kommune	Fylke	Driftsinntekter		Driftsresultat		Resultat før skatt		Soliditet	Lønnsomhet*
			2018	2017	2018	2017	2018	2017		
ISHAVSKRAFT AS	Alta	FINNMARK	2 267 697	1 543 853	56 731	63 955	52 774	64 318	23	2
HELGELAND KRAFT STRØM AS	Vefsn	NORDLAND	762 778	0	35 266	- 12	47 378	- 12	38	6
POLAR KRAFT AS	Narvik	NORDLAND	732 118	354 013	15 336	36 769	13 460	36 060	34	2
RAPID POWER AS	Rana	NORDLAND	452 095	378 375	1 899	1 030	531	508	01	0
VARANGER KRAFTMARKED AS	Vadsø	FINNMARK	212 948	138 290	9 055	8 199	9 007	8 261	43	4
BE KRAFTSALG AS	Bodø	NORDLAND	197 811	129 747	13 104	15 806	13 524	16 352	32	7
NORDKRAFT PRODUKSJON AS	Narvik	NORDLAND	124 099	82 953	26 612	5 521	28 036	6 582	10	23
SKS HANDEL AS	Fauske	NORDLAND	99 332	405 767	71 731	11 995	68 795	12 785	33	69
HAMMERFEST ENERGI KRAFTOMS. AS	Hammerfest	FINNMARK	92 627	61 864	3 028	2 951	2 928	2 872	08	3
ANDØY ENERGI AS	Andøy	NORDLAND	82 306	70 164	7 735	10 155	6 782	9 683	61	8
NORDKRAFT AS	Narvik	NORDLAND	55 457	50 796	943	1 354	167 093	68 318	79	301
LUNDS ENERGI NORGE AS	Bodø	NORDLAND	53 434	29 540	27 258	7 120	27 822	7 176	95	52
NORDLANDSKRAFT AS	Bodø	NORDLAND	47 514	47 708	- 2 208	- 1 848	- 4 636	- 5 232	65	-10
RØDØY-LURØY KRAFTVERK AS	Rødøy	NORDLAND	26 487	25 433	18 318	16 548	18 877	14 342	37	71
HAFENSTROM AS	Vågan	NORDLAND	1 894	1 302	198	12	109	82	41	6

## Kraftskatte- utvalgets forslag høster kritikk

175 norske kommuner kan miste tilsammen 3,7 milliarder kroner fra vannkraften om Kraftskatteutvalget får det som det vil.

Utvalget foreslår å øke grunnrenteskatten samt oppheve alle de kommunale ordningene.

- Forslaget er en krigserklæring mot de 175 distriktskommuner som har avstått sine naturressurser til vannkraft, mener Landssamslutninga av Vasskraftkommunar. Forslaget utløser også kritikk fra Energi Norge og DistriktsEnergi.

Daglig leder i Distriktsenergi, Knut Lockert, mener at Kraftskatteutvalgets forslag vil bremse kraftutbyggingen og ikke legge til rette for denne.

Regjeringsutvalg vil blant annet ha full skatt på småkraft. I dag er det ikke grunnrenteskatt for småkraftverk under 10 000 KVa, og dette har vært stimulerende for utbygging av mindre anlegg.

- Norge trenger mer grønn energi de neste årene. Det ligger et stort potensialet i å oppgradere og utvide eldre eksisterende kraftverk og å bygge ut småkraftverk, men utvalgets forslag vil bremse investeringene i ny kraft. Dette er stikk i strid med et politisk ønske om mer fornybar energi fremover, sier Lockert.



## LEVENDE LOKALSAMFUNN

- Lokale energiverk er viktige næringsutviklere i eget distrikt
- Lokale bedrifter må sikres gode rammebetingelser
- Levende lokalsamfunn krever levende næringsliv

*DistriktsEnergi har 68 medlemmer spredt rundt i hele landet fra Honningsvåg i nord til Drangedal i sør. Hovedkontoret er i Oslo med en liten administrasjon, men med 6-8 aktive arbeidsutvalg har DistriktsEnergi en omfattende virksomhet. Utvalgene arbeider med utredninger, høringsuttalelser og vurderinger av alle aktuelle energisaker.*

SOM MEDLEM AV DISTRIKTSENERGI  
SPILLER DU PÅ HJEMMEBANE!

 DistriktsEnergi

Distriktsenergi  
Dronning Eufemiasgate 16, 0191 Oslo  
Kontakt: +47 911 87 713 / post@distriktsenergi.no  
www.distriktsenergi.no



Følg oss på Facebook 



**PROBLEMATISK:**

Brønnøysundregistrene kan bli en flaskehals for etableringer på grunn av underfinansiering. Foto: Brønnøysundregistrene

**VARSLER KUTT:** Lars Peder Brekk, direktør i Brønnøysundregistrene.



# Registrene sliter

## Brønnøysundregistrene

**Brønnøysundregistrene ble etablert i 1988 og er en etat underlagt Nærings- og fiskeridepartementet.**

Dette var en videreføring av Løsøreregisteret, etablert i 1980 som en del av Brønnøy Sorenskriverembete. Etaten utvikler og driver flere av landets viktigste registre og har forvaltningsansvaret for Altinn.

Etaten har i dag rundt 560 ansatte der de fleste jobber i Brønnøysund. Etaten har også kontorer i Narvik og Oslo. Det er i 2019 planlagt byggestart for nytt bygg til Brønnøysundregistrene som skal stå ferdig i 2021.

**Uten tilførsel av friske penger må Brønnøysundregistrene si opp 50-60 ansatte. Det vil gi dårligere tjenester og lengre behandlingstid.**

Av - Jonas Ellingsen

Direktør Lars Peder Brekk sier at Brønnøysundregistrene befinner seg i en alvorlig økonomisk situasjon.

- Dersom det ikke kommer mer midler, må vi treffe tiltak for å holde våre bud-

sjetter. Det vil ha svært uheldige konsekvenser for vårt samfunnsoppdrag og saksbehandlingstiden til næringslivet og frivillige organisasjoner, sier Brekk.

Innsparingsbehovet er så stort at administrasjonen har varslet at 50-60 stillinger må kuttes de nærmeste to årene.

### Flere årsaker

I følge leder for NTL Brønnøysundregistrene, Kjell Mathisen, er det flere årsaker til problemene: Siden 2014 er budsjettet til etaten med totalt 20 millioner kroner. Det jobbes med å utvikle et felles saksbehandlings-

system, som medfører store omstillingskostnader. Neste år flytter registeret inn i nye lokaler med økte leiekostnader.

- Siden 2014 har vi nedbemannet med rundt 50 stillinger. Samtidig har saksmengden økt med 6-7 prosent, og vi er blitt tilført stadig nye oppgaver. Sist i form av det nye Registeret for reelle rettighetshavere - uten at det fulgte med midler til drift. Nå er smerteterskelen nådd, uttaler Mathisen til FriFagbevegelse.

Næringsminister Torbjørn Røe Isaksen (H) møtte aksjonerende ansatte som snudde ryggen til, da han besøkte Brønnøysund for to uker siden.

- Jeg er her for å lytte og lære. Samtidig er det ikke slik at våre krav til effektivisering faller bort. Vi budsjetterer for ett år av gangen, så jeg er ikke kommet hit for å gi noen garantier, sa Røe Isaksen.



**NORDNORSK  
RAPPORT**

NORD-NORGES NÆRINGSLEVESAVIS

**Abonnér på  
Nordnorsk Rapport!**

**KAMPANJE:**

**50 % rabatt på  
helårsabonnement**

~~1200,-~~ 600,-

**Bestill på:  
abo@nnrapport.no**

**KVALE**  
ADVOKATFIRMA

Vi tror på en fremtid med lavere utslipp og renere energi. Kvales advokater bistår kraftselskaper i hele Norge og har betydelig juridisk kompetanse innen forvaltning av naturressurser. Se mer om vår bistand på våre hjemmesider.

www.kvale.no



# - Helt meningsløst

**- Struping av mønsterbruket Brønnøysundregistrene savner enhver begrunnelse.**

► *Landsdelens egne politikere på Stortinget er stort sett tause og fraværende i saker som denne.*

- Ingen av 13-14.000 som er ansatt i statlige direktorater i Oslo - deriblant Landbruksdirektoratet (som burde vært lokalisert til Trøndelag eller Jæren) - eller noen andre statlige virksomheter - er i nærheten av å yte den service og effektivitet som Brønnøysundregistrene.

- Jeg har aldri fått sånn tilbakemelding på noe utspill tidligere - og jeg har jammen vært med på mye. Folk reagerer på det som skjer i landsdelen, noe vi så tydelig på valgresultat, sier han.

**Toppscore**

Eidissen er overbevist om at Brønnøysundregistrene ville fått toppscore i en undersøkelse blant næringslivet.

- De gjør en utrolig viktig jobb for staten og storsamfunnet - og utfører den meget godt. Her er det et servicenivå som mange private bedrifter kan lære av, sier han.



Eidissen legger ikke skjul på at han stemte SP i protest ved fylkesvalget. For balansens skyld vil han likevel ikke legge all skyld for sentralisering på regjeringen og partiene sentralt.

- Landsdelens egne politikere på Stortinget er stort sett

tause og fraværende i saker som denne. Det kan knapt nok bety annet enn at de er enige i det som skjer.

- Er det egentlige problemet at registrene ligger i Nord-Norge?  
- Et betimelig spørsmål. Det burde stilles til de som nå vil effektivisere bort etaten.

**GRENSEN ER NÅDD:** Investoren og høyremannen Bennis Eidissen har ingen forståelse for sulteforingen av en av landets viktigste etater.



**Expect more.  
Innovative excellence**



**More than** sensors + automation



Temperatur



Vann-analyse



Trykk



Nivåmålere



Mengde-måling



Fukt



Regulere



Registrere



Auto-masjon



Overvåking

JUMO AS, Tel: +47 67 97 37 10, Fax: +47 67 97 37 11, E-mail: info.no@jumo.net

[www.jumo.no](http://www.jumo.no)





## Hadsel videregående skole på Stokmarknes:

### Prosjektfakta

**Byggherre:** Nordland Fylkeskommune  
**Totalentreprenør:** Peab Bjørn Bygg AS  
**Arkitekt:** Vis à vis Arkitekter AS  
**Sted:** Stokmarknes  
**Entreprise:** 119 mill kr eks MVA  
**Total kostnad:** 154 mill kr eks MVA  
**Byggeperiode:** Oktober 2017 - september 2019  
**Areal:** 3.600 m<sup>2</sup>  
**Antall etasjer:** 3

*FLOTT FASADE: Treverk og store glassflater utgjør en fin helhet i nybyggets fasade. Mellom nytt og eksisterende skolebygg blir det et skjermet uterom. Foto: Jonas Ellingsen*

# Nybygg med høy miljøfaktor

**Med grønn teknologi, miljøvennlige materialer og moderne utstyr tar elever og ansatte ved Hadsel vgs steget inn i en ny æra.**

Av - Jonas Ellingsen

I starten av oktober tok de i bruk nybygget ved Hadsel Videregående skole på Stokmarknes. Sammenlignet med forholdene i den nedslitte bygningsdelen fra 1960, som må gjøre nytten ett år til, er dette en annen tidsalder:

- Helt fantastisk. Lys, farger og ikke minst den gode inneluften. Dette unner jeg virkelig ansatte og elever, sier rektor Åse Jakobsen. Hun mener at nybygget åpner for

helt nye måter å drive undervisning på. - Vi må bare ta lokalene i bruk, så tror jeg bruksmønstrene og nye løsninger vil falle på plass etterhvert, sier rektoren.

Nybygget gir elevene en helt annen hverdag. Her er det en helt ny realfagsavdeling, nytt bibliotek, to auditorium, en rekke grupperom, seks store klasserom og tre små klasserom. I tillegg kan elever og ansatte glede seg over et topp moderne foto- og tv-studio, samt en grafisk lab med 3D-printer og andre hjelpemidler.

#### Startet med riving

Kontrakten for det nye skolebygget ble signert i oktober 2017 og kort tid etter var totalentreprenør Peab Bjørn

**Nybygget gir elevene en helt annen hverdag.**

Bygg AS i gang. Et provisorium fra 70-tallet måtte rives før grunnarbeidene kunne starte opp. Etter en byggeperiode på to år ble nybygget overlevert i september.

Det nye skolebygget er oppført i massivtre med limtrekonstruksjoner i både bærende konstruksjoner og etasjeskiller. Dette er kombinert med tradisjonelt bindingsverk og utvendig kledning i brent treverk.

Bård Hansen som er prosjektleder hos PEAB forteller om en byggeperiode uten større utfordringer. - Det er en

positiv opplevelse å arbeide med massivtre som har mange fordeler på en byggeplass. Det støver mindre enn betong og det er lite støy under montering. Byggeplassen blir renere når man slipper kapp, støv og betongsøl. I tillegg produserer vi mindre avfall enn når vi jobber med plassbygde vegger, sier Hansen.

#### Unikt materiale

Peab har allerede høstet gode erfaringer med massivtre på det store prosjektet Alta omsorgssenter, der entreprenøren setter opp fem nybygg på tilsammen 24.000 m<sup>2</sup>. Massivtre skal også benyttes på Liland skole og flerbukshall på Evenes som Peab allerede er i gang med.

- Materialet kan brukes som bærende elementer i vegger, gulv og tak i høye bygg. Med lavere vekt enn betong og stål er det lettere å håndtere. Det reduserer dermed behovet for heisekraner, noe som sparer

både maskinkostnader, plass og tid, forteller Hansen.

Elementene leveres med ferdige utsparinger for el og vvs, og både utførelse og nummerering må stemme når de pakkes ut på byggeplassen. Massivtre stiller dermed store krav til nøyaktighet fra leverandørens side.

#### Neste trinn

Nå er Peab i gang med neste trinn ved Hadsel vgs; Rehabilitering av skolebygget fra 1992, som ligger rett nedenfor nybygget.

- Bygget på ca 3.500 m<sup>2</sup> skal få nye fasader og vinduer. Innvendig blir det også en bygningsmessig og teknisk oppgradering. Til slutt skal vi rive den eldste bygningsdelen fra 60-tallet og ferdigstille uteområdet. Arbeidet skal være ferdig til skolestart 2020, forteller Bård Hansen.







**AUDITORIUM:** Elevene stortrives allerede på den nye skolen. Nye rom og arealer gir helt andre muligheter for studier og samvær. Foto: Jonas Ellingsen

**NY HVERDAG:** Lyse klasserom med oppdatert teknologi gir elever og lærere en ny hverdag.

## Satser på lærlinger

**Peab Bjørn Bygg AS har en policy om at minst 10 prosent av arbeidsstokken skal være lærlinger.**

- Dette har vært en bevisst satsing i bedriften over flere år - noe vi ser positive resultater av allerede. Tilgangen på kvalifiserte fagfolk blir stadig mer begrenset - og bedriftene som ikke har investert i rekruttering vil nok merke dette fremover, mener prosjektleder Bård Hansen i Peab.

Byggeprosjektet ved Hadsel vgs har vært gjennomført som en læringsarena i et samarbeid mellom Peab og skolen. Elever fra media og kommunikasjon har brukt byggeprosessen i sin undervisning - og har dokumentert prosjektet

underveis. Helsefagelever har deltatt i HMS-forebyggende arbeid som vernerunder og risikovurderinger. Innen byggfag har konstruksjonslære, materiallære, bedriftslære og økonomi inngått i undervisningen.

▶ *Tilgangen på kvalifiserte fagfolk blir stadig mer begrenset.*

Vi takker for oppdraget med bygging av  
**Hadsel videregående skole**



**PEAB**

**BJØRN BYGG**



# - Både fordeler og utfordringer

## - Massivtre er forholdsvis nytt for oss, så her måtte vi oppdatere kunnskapen.

- Kompetansen hadde vi heldigvis internt via vår 30 prosent eier WSP i Canada. Det sier rådgivende byggeteknisk ingeniør, Lars Erik Drevvatnet i Nordland Teknikk AS. Han forteller at alle bærende element i kon-

struksjonen består av massivtre og limtre.

- Massivtre har utvilsomt en rekke fordeler. Utfordringer i dette bygget var først og fremst knyttet til brann-tekniske forhold og akustikk. Med to auditorier i første etasje og et lydstudio i tredje fikk vi en rekke lydmessige utfordringer, siden massivtre settes i resonans ved høye lydtrykk. Flatene er også

reflekterende, så det lot seg ikke gjøre å ha vegger med bart massivtre alle steder. Flere veggflater måtte kles inn med dempende materialer.

Andre steder måtte vi doble og noen tilfeller tre-doble vegger for å løse problemer. Trinnlyd i gulv var også en utfordring som meldte seg i deler av bygget, forklarer Drevvatnet.

Han er fornøyd med å ha høstet nye erfaringer. - I takt med det grønne skiftet blir nok massivtre med sitt lave CO2 avtrykk stadig vanligere på norske byggeplasser, mener ingeniøren.

## Massivtre

- Miljøvennlig og bærekraftig byggemetode
- Lavere egenvekt enn betong og stål
- Gir mindre transportbehov og lavere utslipp av klimagasser
- Massivtre består av sammenkoblede lag av treplanker
- Hvert lag er snudd vinkelrett på det underliggende
- Svært sterkt materiale
- Kan brukes i bærende vegger, gulv og tak i høye bygg
- Har større holdbarhet under brann enn tradisjonelle trekonstruksjoner
- Kan fremstilles i store elementer, som gir kort byggetid
- Elementproduksjonen gir mindre CO2 enn produksjon av betong/stålelementer

Kilde: Peab.no

# Grønn energi som pensum

## Satsingen på solenergi og smarte løsninger vil både redusere driftskostnadene og gi verdifull kunnskap for elevene i elektrofag.

Nordland Fylkeskommune har fokusert på miljø, energiforbruk og smarte tekniske løsninger under hele prosessen.

Det er blant annet installert 600 m<sup>2</sup> med solcelleanlegg på taket av skolen, noe som årlig vil produsere opptil 50.000 kWh. Det er nok til å dekke 35% av skolens energibehov.

Strømmen som ikke brukes på skolen vil sendes ut i det regulære strømnettet, gjennom en plusskundeavtale med det lokale energiselskapet.

Solcelleanlegget vil ikke bare ha stor innvirkning på skolens miljøavtrykk,

men vil også gi skolens elever viktig kunnskap om grønn energi. Skolens Elektrofagelever vil bruke teknologien som er montert på taket aktivt i undervisningen.

Ventilasjonsanlegget har også høy miljøfaktor, der hele 80% av energien vil bli gjenvunnet. Sist men ikke minst er materialene valgt ut fra et miljøperspektiv. Massivtre bidrar til langt lavere CO<sub>2</sub>-avtrykk og godt innneklima - og den spesialbehandlede kledningen sikrer en vedlikeholdsfri fasade uten sopp- og råteskader. Det vil igjen gi lang levetid på materialene.

- Satsingen viser et klart tidsskille for hvordan fylkeskommunen tenker klima og miljø i sine fremtidige byggeprosjekter, sier fylkesråd for plan og økonomi, Knut Petter Torgersen.

**KLEDNING:** Mørkbrent trepanel er med på å gi bygningen karakter. Foto: Peab

**MASSIVTRE:**  
Veggelementene i massivtre monteres sammen og bygget tar form.  
Foto: Hadsel vgs



## Arkitekter

ARKITEKTENE

VIS  VIS

www.vav.no



### Vi har levert ventilasjonsentreprisen på Hadsel VGS!

Vi gratulerer byggherre Nordland Fylkeskommune og takker PEAB Bjørn Bygg AS for oppdraget.

GK INNEKLIMA AS | Tlf: 99 03 55 44 | www.gk.no



**INNEKLIMA**

- for et bedre miljø





**DEKOR:** Utenpåliggende sprosser på vinduene er med på å gi bygget et særpreg.



**UTSYN OG LYS:** Store vindusflater gir utsyn mot uterommet mellom skolebyggene.

Foto: Jonas Ellingsen



# Miljøbevisste arkitekter

## Det er Vis à vis Arkitekter AS som har tegnet Hadsel Videregående skole.

Siden etableringen i 1996 har bedriften hatt ambisjoner om å utvikle arkitektur av høy kvalitet, og skolebygg har gjennom flere år vært et av arkitektkontorets viktigste fagområder.

Miljø og utvikling av bærekraftige bygg står sentralt hos Vis à vis Arkitekter AS, som lenge har vært medlem av Norwegian Green Building Council (NGBC).

To ansatte er i tillegg sertifisert som BREEAM NOR AP, som er Norges fremste metode for klassifisering av bærekraftige bygg.

**MATERIALER:** Ubehandlede flater i massivtre og rekkverk i metall gir en spennende kontrast.

Foto: Jonas Ellingsen

**GAMMELT OG NYTT:** Fra byggeprosessen, der Peab setter inn de siste vinduene i nybygget. Nærmest ser vi betongbygget fra 60-tallet som skal rives. Nederst vises bygget fra 1992, som skal rehabiliteres. Foto: Peab/Ørjan Bertelsen



Vi har levert og prosjektert lås- og beslagsløsningene



BODØ SIKKERHET & LÅS AS

**KABA**<sup>®</sup>

PARTNER

AUTORISERT SIKKERHETSSENTER

Tlf: 75 54 40 40  
www.bsl.as

Takker for oppdraget som  
Rådgivende ingeniør byggeteknikk for nye Hadsel VGS



Telefon: 75 12 49 50 | www.nordland-teknikk.no

Vi har levert:

**Belegg-, maling- og flisearbeider**  
på Hadsel videregående skole



Mur- & malerteknikk AS

Tlf: 97 70 44 20  
Markveien 11  
8402 Sortland  
www.mmt.as

– kvalitet, først og fremst!



**Vi har hatt utførelsen  
av alle elektrotekniske  
installasjoner på  
Hadsel videregående skole!**

**Gratulerer med nytt bygg!**

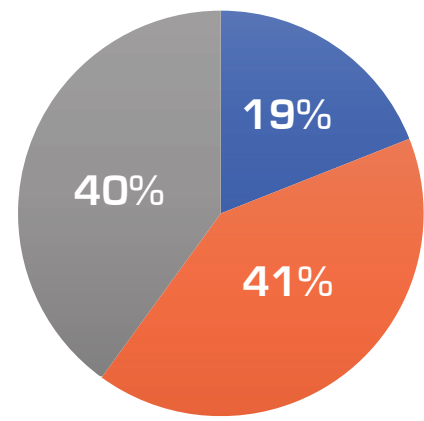


Telefon: 76 12 07 00 • www.elteam.no



# 221 millioner kroner til Nord-Norge

## Fylkesvis fordeling



■ Finnmark ■ Troms ■ Nordland

**Innovasjon Norge bevilget 221 millioner kroner til Nord-Norge i perioden fra juli til oktober.**

Også denne gang er det grunnfinansieringslån til fiskeflåten som dominerer blant de største tildelingene. Største mottakere er Nordfiskeren AS på Karlsøy og Havbryn AS i Bø.

Periodens tildelinger fordeler seg geografisk nokså likt den fylkesvise fordelingen fra 2018. Da fikk Finnmark 19 prosent av midlene, mens tallene for Troms og Nordland var henholdsvis 27 og 54 prosent.

I 2018 utgjorde de samlede tildelinger til de tre nordligste fylkene 1,33 milliarder kroner. 999 millioner var lån mens 337 millioner var tilskudd. I Finnmark og Troms var det var det fiske som stakk av med den største andelen av lån og

tilskudd, med henholdsvis 38 prosent og 36 prosent. I Nordland var det derimot havbruk som var største mottaker med 43 prosent av tildelingene i fylket. Et lån til Nordlaks Oppdrett på 250 millioner kroner veide tungt her.

Midler fra Innovasjon Norge - Nordland				
Navn	Kommune	Tilskudd/lån (T/L)	T/L	Beløp
<b>Oktober</b>				
CIBUS MARIS NORWAY AS	Alstahaug	Landsdekkende etablerertilsk	T	585 000
NORTH TOURS AS	Bodø	Landsdekkende risikolån	L	1 500 000
PLAY RECORDS PERSSON	Bodø	Reiseliv, profilering og komp	T	20 000
TOPX AS	Rana	Utviklingstilskudd - næringsm	T	31 500
TOPX AS	Rana	Etablerertilskudd	T	400 000
WEGGEFILMS AS	Vågan	Bedriftsutviklingstilskudd	T	200 000
<b>September</b>				
SALTVIK PLOGEN AS	Narvik	Bedriftsutviklingstilskudd	T	70 000
HEATWORK NORWAY AS	Narvik	Innovative næringer, nasjona	T	150 000
NORDNORSK DESIGN- OG ARKITEKTURSENTER	Bodø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	150 000
NORDIC SMART HOUSE AS	Bodø	Kompensasjon for økt arbeids	T	700 000
INGE JOHAN HANSEN	Grane	Fylkesvise BU-midler	T	1 400 000
KAMILLA AS	Vågan	GFL-flåte	L	3 500 000
PROBOTIC AS	Narvik	Miljøteknologi	T	1 350 000
RANA UTVIKLINGSSKAP A/S	Rana	Reiseliv, profilering og komp	T	80 000
HEYMAT AS	Rana	Garantier, distriktrettede	G	250 000
HEYMAT AS	Rana	Bedriftsutviklingstilskudd	T	1 100 000
MYKEN DESTILLERI AS	Rødøy	Distriktrettede risikolån	L	1 950 000
BÅDE MARITIME AS	Bø	GFL-flåte	L	7 000 000
PRO-FLO AS	Moskenes	Miljøteknologi	T	3 400 000
EIRIK WALLSTAD	Sortland	Fylkesvise BU-midler	T	500 000
HUNDHOLMEN BYUTVIKLING AS	Bodø	Kompensasjon for økt arbeids	T	500 000
Ø DALAN	Narvik	Landsdekkende etablerertilsk	T	100 000
KB EIENDOM AS	Andøy	Distriktrettede risikolån	L	3 000 000
KB EIENDOM AS	Andøy	Investeringstilskudd	T	2 000 000
<b>August</b>				
JOAKIM JENSENIUS LINDSETH	Leirfjord	Lavrisikolån	L	8 000 000
JOAKIM JENSENIUS LINDSETH	Leirfjord	Fylkesvise BU-midler	T	2 000 000
EVJEN GRANITT AS	Beiarn	Distriktrettede risikolån	L	3 500 000
EVJEN GRANITT AS	Beiarn	Investeringstilskudd	T	1 500 000
MYRE HAVBRUK AS	Øksnes	Landsdekkende utviklingstilsk	T	641 000
KUNNSKAPSPARKEN BODØ AS	Bodø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	273 418
IN Nordland	Nordland	Bedriftsutviklingstilskudd	T	380 500
MIVANOR AS	Bodø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	225 000
BERNER NYGÅRD AS	Flakstad	GFL-flåte	L	2 000 000
BLUE GREEN BIOGASS AS	Alstahaug	Bedriftsutviklingstilskudd	T	300 000
PYROLYSENER AS	Narvik	Bedriftsutviklingstilskudd	T	600 000
TORVALD JOAKIMSEN	Vestvågøy	Fylkesvise BU-midler	T	56 000
ANDERSEN JAN-ERIK	Steigen	GFL-flåte	L	3 000 000
ANDERS OLAV NILSEN	Vestvågøy	Fylkesvise BU-midler	T	500 000
EIRIK SOLVOLL	Andøy	Fylkesvise BU-midler	T	975 000
HYDROGREEN AS	Brønnøy	Landsdekkende etablerertilsk	T	100 000
CITY-LITE AS	Bodø	Landsdekkende etablerertilsk	T	100 000
<b>Juli</b>				
AFRICA DEVELOPMENTS NORWAY AS	Narvik	Landsdekkende etablerertilsk	T	100 000
FJELLFARER EIENDOM AS	Fauske	Investeringstilskudd	T	1 500 000
FJELLFARER EIENDOM AS	Fauske	Distriktrettede risikolån	L	1 500 000
GEITVÅGEN AS	Bodø	Kompensasjon for økt arbeids	T	1 900 000
HELGELAND SKYLIFT AS	Vefsn	Bedriftsutviklingstilskudd	T	400 000
ROY HELGE DAHLE	Sømna	Fylkesvise BU-midler	T	525 000
STØTT BRYGGE AS	Meløy	Bedriftsutviklingstilskudd	T	105 750
HAVBRYN AS	Bø	GFL-flåte	L	11 000 000
EIDEMSMOEN SAMDRIFT DA	Vega	Fylkesvise BU-midler	T	500 000
ECOPROT AS	Meløy	Investeringstilskudd	T	5 000 000
SALTDAL UTVIKLING KF	Saltdal	Bedriftsutviklingstilskudd	T	177 000
INGE LYNUM	Steigen	Fylkesvise BU-midler	T	2 000 000
KIM BØRGE JOHANSEN	Fauske	Fylkesvise BU-midler	T	500 000
MAKE ON REQUEST MAGNUS SKOGMO	Bodø	Etablerertilskudd	T	100 000
PRO PACK CONTAINER AS	Tysfjord	Etablerertilskudd	T	100 000
LOVEMAR AS	Hadsel	Etablerertilskudd	T	400 000
SVEIN-MAGNE HUSJORD	Lødingen	Fylkesvise BU-midler	T	300 000
NORDLAND FYLKESKOMMUNE UTDANNING	Vefsn	Bioenergiprogrammet	T	140 000
RETSKREAN AS	Bodø	Landsdekkende etablerertilsk	T	483 000
KRAKEN SEAFOOD AS	Leirfjord	Etablerertilskudd	T	700 000
FONN-HOLAND GÅRD	Steigen	Fylkesvise BU-midler	T	84 000
LOFOTPILS AS	Vågan	Bedriftsutviklingstilskudd	T	74 000
PEDER INGAR HANSEN BULJO	Lødingen	Distriktrettede risikolån	L	350 000
MS SJØGUTT v/Tom Olav Hauge	Bodø	GFL-flåte	L	3 814 000
VESTERÅLEN MARINE PROTEINER AS	Øksnes	Distriktrettede risikolån	L	2 500 000
<b>SUM:</b>				<b>88 340 168</b>

Midler fra Innovasjon Norge - Troms				
Navn	Kommune	Tilskudd/lån (T/L)	T/L	Beløp
<b>Oktober</b>				
SØRENSEN HUNDEUTSTYR	Tromsø	Etablerertilskudd	T	100 00
KUPA AS	Harstad	Bedriftsutviklingstilskudd	T	750 00
GARSNES BRYGGE AS	Salangen	Distriktrettede risikolån	L	150 00
ÅKENES KYSTFISKE AS	Gratangen	Bedriftsutviklingstilskudd	T	435 00
EDMIRE MUSIC AS	Tromsø	Landsdekkende etablerertilsk	T	450 00
WILSGÅRD SALES AS	Torsken	Landsdekkende utviklingstilsk	T	480 00
<b>September</b>				
MAREN OLIE SANDVOLL	Målselv	Fylkesvise BU-midler	T	1 050 00
RUBEN NERGÅRD	Lenvik	Fylkesvise BU-midler	T	63 00
INSOMNIA FESTIVAL	Tromsø	Tilskudd distrikt	T	100 00
T HILMARSEN BIOBRENSEL	Bardu	Bioenergiprogrammet	T	750 00
REISA AS	Nordreisa	Bedriftsutviklingstilskudd	T	72 00
REISA AS	Nordreisa	Investeringstilskudd	T	165 00
IN Arktis	Balsfjord	Fylkesvise BU-midler	T	52 00
NORDREISA NÆRINGSFORENING	Nordreisa	Bedriftsutviklingstilskudd	T	135 00
DIALOG AS	Tromsø	Industrielle forsknings- og utv	T	2 100 00
IT'S GONNA HAPPEN AS	Tromsø	Etablerertilskudd	T	550 00
GULLHAV EFTF AS	Tromsø	Etablerertilskudd	T	100 00
REISELIV I NORD AS	Tromsø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	100 00
DYRØY KOMMUNE	Dyrøy	Omstilling og nyskaping	T	400 00
MOONLIGHT MOUNTAIN GEAR AS	Kvænangen	Bedriftsutviklingstilskudd	T	1 180 00
NO DIG MILJØ AS	Tromsø	Landsdekkende etablerertilsk	T	700 00
NORDNORSK DESIGN- OG ARKITEKTURSENTER	Tromsø	Tilskudd distrikt	T	100 00
NINA ODDNY HANSEN	Målselv	Fylkesvise BU-midler	T	3 000 00
<b>August</b>				
HANSEN LEIF ARNE	Karlsøy	GFL-flåte	L	300 00
PONTINI AS	Kvæfjord	Fylkesvise BU-midler	T	110 00
RAPOTEZ ARCHERY	Tromsø	Etablerertilskudd	T	294 00
IN Arktis	Troms	Tilskudd distrikt	T	2 600 00
STEIN OVE KARLSEN	Balsfjord	Lavrisikolån	L	990 00
NOFI TROMSØ AS	Tromsø	Miljøteknologi	T	950 00
NORDFISKEREN AS	Karlsøy	GFL-flåte	L	20 000 00
NORDNESFISK AS	Kåfjord	GFL-flåte	L	4 000 00
SELJEVOLD TRADISJONSMAT OG URTEGÅRD	Tromsø	Fylkesvise BU-midler	T	37 70
AIGI AS	Tromsø	Etablerertilskudd	T	140 00
NIKLAS ENOKSEN	Kvæfjord	Lavrisikolån	L	646 00
<b>Juli</b>				
3STEPBIO AS	Tromsø	Landsdekkende etablerertilsk	T	100 00
FONN FISK AS	Kvæfjord	Distriktrettede risikolån	L	350 00
INGE MIKAL PEDERSEN	Harstad	Fylkesvise BU-midler	T	2 800 00
INGE MIKAL PEDERSEN	Harstad - Harstål	Lavrisikolån	L	3 600 00
FINNLANDSNES EIENDOM AS	Dyrøy	Investeringstilskudd	T	300 00
FINNLANDSNES EIENDOM AS	Dyrøy	Lavrisikolån	L	2 100 00
FINNLANDSNES EIENDOM AS	Dyrøy	Distriktrettede risikolån	L	1 750 00
VISIT SENJA AS	Lenvik	Investeringstilskudd	T	1 000 00
ISBREEN EIENDOM AS	Kvænangen	Investeringstilskudd	T	600 00
JARL OSVALD MYRHOLT	Dyrøy	Lavrisikolån	L	250 00
THOMAS BAKKEJORD HANSEN	Balsfjord	Lavrisikolån	L	2 300 00
MIDDELALDERTUNET AS	Tromsø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	600 00
WILLY ANDRE WOLD	Kvæfjord	Lavrisikolån	L	1 600 00
MAY-HEGE BÅRDSSEN	Tromsø	Fylkesvise BU-midler	T	106 00
MAY TOVE WIDDING	Tromsø	Fylkesvise BU-midler	T	355 00
MAY TOVE WIDDING	Tromsø	Lavrisikolån	L	350 00
KVÆNANGEN NÆRINGSFABRIKK AS	Kvænangen	Omstilling og nyskaping	T	400 00
CHRISMA AS	Tromsø	Distriktrettede risikolån	L	4 000 00
ANNE REBEKKA KULSENG-HANSEN	Harstad	Fylkesvise BU-midler	T	1 500 00
ANNE REBEKKA KULSENG-HANSEN	Harstad	Lavrisikolån	L	2 500 00
TRULSSEN INVEST AS	Målselv	Bioenergiprogrammet	T	675 00
ROLO EIENDOM AS	Karlsøy	Bedriftsutviklingstilskudd	T	75 00
SUREWAY AS	Harstad	Bedriftsutviklingstilskudd	T	1 700 00
VISIT TROMSØ-REGION AS	Tromsø	Bedriftsutviklingstilskudd	T	755 00
HEGE ELISABETH LILAND	Nordreisa	Lavrisikolån	L	1 050 00
BRIM HOLDING AS	Tromsø	Distriktrettede risikolån	L	5 000 00
BRIM HOLDING AS	Tromsø	Landsdekkende risikolån	L	5 000 00
LYNGENFJORD KYSTFISKE AS	Lyngen	GFL-flåte	L	4 000 00
LYNGENFJORD KYSTFISKE AS	Lyngen	Distriktrettede risikolån	L	1 700 00
<b>SUM:</b>				<b>89 565 70</b>



Midler fra Innovasjon Norge - Finnmark				
Navn	Kommune	Tilskudd/lån (T/L)	T/L	Beløp
<b>Oktober</b>				
VISIT ALTA AS	Alta	Bedriftsutviklingstilskudd	T	75 000
LIHOLMEN EIENDOM AS	Båtsfjord	Distriktsrettede risikolån	L	2 450 000
LIHOLMEN EIENDOM AS	Båtsfjord	Lavrisikolån	L	800 000
SAAMI COUNCIL HEADQUARTERS	Alta	Bedriftsutviklingstilskudd	T	300 000
KIMEK AS	Sør-Varanger	Bedriftsutviklingstilskudd	T	600 000
KIMEK AS	Sør-Varanger	Investeringsstilskudd	T	470 000
SÁPMI NÆRINGSHAGE AS	Porsanger	Bedriftsutviklingstilskudd	T	110 000
AURORA BOREALIS ADVENTURE AS	Sør-Varanger	Etablerertilskudd	T	100 000
<b>September</b>				
NORDKAPPREGIONEN NÆRINGSHAGE AS	Hammerfest	Bedriftsutviklingstilskudd	T	70 000
BOAZO SAMI SIIDA AS	Alta	Verdiskapingsprogram reindr	T	129 250
ARCTIC NUVSVÅG AS	Loppa	Distriktsrettede risikolån	L	250 000
ARCTIC NUVSVÅG AS	Loppa	Investeringsstilskudd	T	100 000
IN Arktis	Finnmark	Fylkesvise BU-midler	T	60 000
KUNNSKAPSPARKEN ORIGO AS	Alta	Bedriftsutviklingstilskudd	T	270 000
HONNINGSVÅG MEK VERKSTED AS	Nordkapp	Lavrisikolån	L	1 630 000
JOANNA PILKO	Måsøy	GFL-flåte	L	500 000
SANDMO AS	Vadsø	Lavrisikolån	L	1 000 000
SANDMO AS	Vadsø	Distriktsrettede risikolån	L	1 000 000
FINNMARK MOODS AS	Loppa	Etablerertilskudd	T	100 000
<b>August</b>				
PETER WILMANN BECH	Alta	Lavrisikolån	L	735 000
MATHISEN FISKEBÅTREDERI AS	Måsøy	GFL-flåte	L	3 000 000
IN Arktis	Alta	Bedriftsutviklingstilskudd	T	375 000
JON EVALD HÆTTA	Kautokeino	Lavrisikolån	L	300 000
MARITIM FACILITATOR NORWAY AS	Vadsø	Utviklingstilskudd - næringsm	T	31 500
LAMP DESIGN AS	Alta	Etablerertilskudd	T	600 000
NORDLYSDESIGN.CERAMIC	Alta	Etablerertilskudd	T	200 000
NORDLYSDESIGN.CERAMIC	Alta	Utviklingstilskudd - næringsm	T	31 500
JSL HELØYGUTT AS	Nordkapp	GFL-flåte	L	2 200 000
<b>Juli</b>				
ARVID PEDERSEN VARSI	Tana	Lavrisikolån	L	1 300 000
SHARA AS	Nordkapp	GFL-flåte	L	3 000 000
HAMMERFEST KOMMUNE	Hammerfest	Bedriftsutviklingstilskudd	T	550 000
ANNE-BRIT LINDSETH	Tana	Fylkesvise BU-midler	T	139 000
ANNE-BRIT LINDSETH	Tana	Lavrisikolån	L	207 000
JARO AS	Alta	Bedriftsutviklingstilskudd	T	189 000
SAMI AURORA AS	Kautokeino	Investeringsstilskudd	T	175 000
ARCTIC MOTELL AS	Kautokeino	Investeringsstilskudd	T	325 000
GJERMUND SKØIEN VARSI	Tana	Lavrisikolån	L	400 000
NORDRE SØRØYA RORBUER AS	Hammerfest	Distriktsrettede risikolån	L	3 660 000
NORDRE SØRØYA RORBUER AS	Hammerfest	Investeringsstilskudd	T	540 000
SAGEN FISK AS	Lebesby	GFL-flåte	L	6 900 000
DAVVI SIIDA AS	Lebesby	Distriktsrettede risikolån	L	800 000
NIILLAS MAGNUS VESTERHEIM SKOGLUND	Karasjok	Lavrisikolån	L	6 750 000
DAVVI SIIDA AS	Lebesby	Verdiskapingsprogram reindr	T	520 000
<b>SUM:</b>				<b>42 942 250</b>

## Redningshelikopterbase til Tromsø

Regjeringen foreslår at det opprettes en ny redningshelikopterbase i Tromsø.

– Vi tar sikte på at den nye redningshelikopterbasen settes i drift i løpet av 2022. Vi vil sette i gang en anbuds-konkurranse i forbindelse med etablering av den nye redningshelikopterbasen, sier minister for samfunnsikkerhet Ingvil Smines Tybring-Gjedde.

I regjeringens forslag skal det bevilges 61 millioner kroner i 2020 for å sikre at helikopterberedskapen i Nord-Norge

ivaretas. Når Forsvarets bistand til politiet i form av helikopterstøtte ikke videreføres, foreslås det å iverksette en midlertidig ordning gjennom innleie av sivil helikopterkapasitet.

Med innfasingen av nye redningshelikoptre på basene i Bodø og på Banak, i tillegg til kystvakthelikoptre, vil den syvende basen i Tromsø gi en betydelig styrket helikopterkapasitet i nord. Basen foreslås tilrettelagt slik at den dekker politiets spesielle behov og at dette inkluderer dagens beredskap på en time.



**SOLELITEN** SOLKRAFT TIL ALLE

Gå inn på [soleliten.no](http://soleliten.no) og se hvor mange paneler det er plass til på ditt eget tak, hvilken produksjon du kan forvente, samt få et estimat på hva det vil koste å få det ferdig montert.

# Produser miljøvennlig strøm på eget tak!

Solenergi er verdens raskest voksende energikilde, og med framtidens teknologi fra Berggård Amundsen kan du produsere kortreist og miljøvennlig strøm på eget tak. I samarbeid med lokale elektroinstallatører leverer vi solcelleanlegg og energilagring for enebolig, landbruk og industribygg.

**Ta kontakt med oss for mer informasjon.**

**BA Servicesenter Sortland**  
Strandgata 47 • 8400 Sortland • Tlf. 76 11 03 20  
sortland@baelgros.no • baelgros.no

FAGLIG STYRKE  
HELE VEIEN!



**Møbelprodusenten Nordic Comfort Products (NCP) gir resirkulert plast et nytt og meningsfullt liv. Nå banker hele verden på døren til bedriften fra Hemnesberget.**

Av - Jonas Ellingsen

Fra problem til ressurs. Timingene kunne knapt vært bedre for NCP og den resirkulerte designstolen. "Plasthvalen" som strandet på Sotra i januar 2017 med magen full av plastposer åpnet for alvor verdens øyne for plastforurensningen i havet.

Nå erobrer Helgelandsbedriften stadig nye markeder med stolen S-1500. Stolens sete er støpt av 100 prosent resirkulert plastavfall fra havbruksnæringen på Helgeland. Interessen for selve stolen og historien bak er stor.

#### Global interesse

- Vi opplever stor interesse fra USA, Canada, Japan, England og flere andre land. Vi er fortsatt i startgropa og noen rivende omsetning er det ennå ikke snakk om.

Men det er spennende tider. Slår produktene våre an i et globalt marked, er potensialet veldig stort. Vår målsetting er

**STOR INTERESSE:** Hele verden åpner seg som marked for NCP i Hemnesberget. Her viser bedriften frem sine produkter på Designers' Saturday Oslo i september. Foto: NCP

# NCP vekker oppsikt i globalt marked: Havplast og tauverk blir designmøbler

at S-1500 skal bli et viktig eksportprodukt i de neste årene, sier administrerende direktør Svein-Erik Hjerpbakk i Nordic Comfort Products (NCP).

To andre stoler i NCP's sortiment, modellene Beat og R-48, blir nå også produsert av havplast. I løpet av 2020 skal hele produksjonen vår være basert på resirkulert plast, tilføyer direktøren.

#### Knowhow

Den nye, resirkulerte S-1500 har allerede vært nominert til flere priser. Oppmerksomheten har også ført til henvendelser fra mange ulike bransjer. Noen ønsker kun å kjøpe råstoffet. Det mener



**FRA PROBLEM TIL RESSURS:** Stolen S-1500 viser at marin forsøpling kan skapes om til samfunnsnyttige og vakre produkter. Foto: Hilde Sletten/NCP

▶ *Det er ikke råstoffet, men know-howen som er selve nøkkelen til suksess.*

Hjerpbakk ikke er interessert. Det er ikke råstoffet men know-howen som er selve nøkkelen til suksess. Men andre tar kontakt med tanke på mulig samarbeid.

- Flere av prosjektene er absolutt interessante. Vi vurderer om de gir grunnlag for

å utvide produksjonen og satse ytterligere, sier Hjerpbakk.

#### Kortreist ideal

NCP investerte i 2017 i nytt, helautomatisk produksjonsutstyr, og har dermed hentet hjem produksjon som tidligere var satt ut til andre. Målet er å være mest mulig selvhjulpne.

- Mislykkede produkter kverner vi selv, og nå er vi på trappene med en returordning for NCP-stoler som har gått ut av bruk. Når

det gjelder havplast er Containerservice Ottersøy på Rørvik den eneste i vår del av landet som leverer regranulat. Med tiden kan det jo hende at lokale aktører vil satse i denne retningen. I så fall kan historien om S-1500 bli enda mer fortettet og kortreist, og vår produksjon gi et enda lavere karbonavtrykk, sier Hjerpbakk.







## Kortreiste råvarer

UNIKE STOLER: Ingen S-1500 blir lik den forrige, på grunn av produksjonsmetoden. Til gjengjeld får stolene et flott fargespill som leder tankene mot havet.

**Stolmodellen S-1500 er laget av tauverk og egnet plastavfall fra havbruksbedriftene Nova Sea på Lovund og Kvarøy Fiskeoppdrett.**

- Oppdrettsnæringa har store mengder plastavfall. Et eksempel er tauverk, som tidligere ble sendt til Tyskland for forbrenning. Nå overtar vi tauverk fra de to havbruks-selskapene vi samarbeider med og sender det til Rørvik

for granulering. At stolen er laget av kortreist avfall, medfører et lavt karbonavtrykk. Dette er en positiv miljøfaktor som slår veldig godt an ute i verden, konstaterer Hjerpbakk.

Navnet S-1500 er ikke valgt tilfeldig. S'en står for Snøhetta, som har stått for designet. 1500 spiller på de 1500 gram gjenbruksplast som går med til å lage hver stol, plastavfall som er fjernet fra miljøet.

### Snøhetta på laget

I 2017 leste Hjerpbakk en

artikkel om Snøhettas interesse for resirkulert plast.

- Jeg kontaktet arkitekt Stian Alessandro Ekkernes Rossi, og vi fant tonen med en gang. Snøhetta hadde ikke designet stoler før, men var svært interessert i vår idé. Fra vi kom i kontakt med dem til vi hadde et ferdig produkt å presentere, tok det mindre enn ett år, sier Hjerpbakk. Han medgir at det å ha Snøhetta på laget har åpnet mange dører. - Snøhetta er et sterkt navn og de har et stort nettverk, sier han.



# Innovasjon Norge som støttespiller

**Underveis i utviklingsprosjektet har NCP hatt verdifull hjelp fra Kunnskapsparken Helgeland og Innovasjon Norge.**

Fra sistnevnte har NCP fått til sammen 3,5 millioner kroner i form av tilskudd til miljøteknologi og regionale distriktsmidler til et 3-årig utviklingsprosjekt. SINTEF Raufoss har vært med som kompetansepartner, og sikrer materialvalg og at den resirkulerte stolen tåler hard medfart. Møbelprodusenten benytter også forskningsrådets SkatteFUNN.

- Plast i havet er et stort miljøproblem, og det er veldig positivt at Nordic Comfort Products klarer å benytte slike avfallsprodukter til bærekraftig produksjon, understreker Arne Kirkfjell, seniorrådgiver i Innovasjon Norge Nordland.

## Millioner av stoler

**NCP med 21 ansatte er Nord-Norges eneste møbelprodusent til kontraktmarkedet og leverer stoler og bord over hele Skandinavia. I fjor passerte omsetningen 50 millioner kroner.**

NCP's historie strekker seg tilbake til 1932 da møbelbedriften ROMO Fabrikker ble startet opp på Østlandet. ROMO stiftet Nordic Products i 1973, og i 1989 ble selskapet kjøpt og flyttet til Hemnesberget. Hemnes kommune hadde penger men manglet arbeidsplasser. Sammen med Hemnes Sparebank kjøpte de bedriften i 1989. I dag er selskapet privateid, der 4 av eierne er ansatt i bedriften, resten er pensjonister.

▶ Det er produsert rundt 6 millioner stoler av modellen R-48, som fortsatt er etterspurt.

Nordic Comfort Products henvender seg primært mot det offentlige, spesielt skole- og utdanningsmiljø, men også kontorer, hoteller, kantiner, kafeer og forsamlingshus.

Fabrikkens desidert mest kjente stol, til nå, er modellen R-48, som ble lansert i 1970. Rundt 6 millioner stoler av denne typen er produsert opp gjennom årene, og stolen er fortsatt etterspurt. Til sammenligning har Ekornes solgt rundt ni millioner Stressless.

**MÅ TENKE NYTT:** - Vi har vent oss til å høre om havplast som kun et problem. Men så sant platen blir samlet opp og tatt vare på, er den et suverent gjenbruksmateriale, sier NCP-direktør Svein-Erik Hjerpbakk. Foto: NCP





## GJERDEN

### FJELLSIKRING

**Vi utfører fjellsikring fra lift & tau:**

- Spylersk
- Steinsprang & isnett
- Ras- & fanggjerd
- Tunnelvasking
- Spettrensk
- Fjellbolter & bånd
- Vann & frostsikring
- Sprenging & demolering
- Vegetasjonsrydding
- Wirenett

Ta kontakt om det er noe vi kan gjøre for dere:  
[post@gjerdn-fjellsikring.no](mailto:post@gjerdn-fjellsikring.no) - tlf. +47 415 65 855 - Karen Songs vei 49, 3275 Svarstad

[www.gjerdn-fjellsikring.no](http://www.gjerdn-fjellsikring.no)



# Nordnorsk Kraft

Lokale energiverk med lokal verdiskaping, samt vannkraft – en miljøvennlig energikilde.



**Alta Kraftlag**

Tlf.: 78 45 09 00 • Fax: 78 45 09 10  
E-post: firmapost@altakraftlag.no • www.altakraftlag.no



Telefon: 76 11 55 00  
www.andoy-energi.no

Internett • Digital TV

**RK InfraNord**  
Vilgi dagvernet  
Bestilling: www.infranord.no  
**Repvåg Kraftlag** - alltid tilstede på 71° nord!

Tlf. 78 47 68 00 • post@rksa.no



**Ballangen Energi AS**

Tlf. 76 92 60 00 • www.ballangen-energi.no



Telefon: 75 03 19 00  
Telefax: 75 03 19 10  
post@bindalkraftlag.no  
www.bindalkraftlag.no



**LUOSTEJOK KRAFTLAG**

- Stol på oss!

Tlf. 78 46 06 00  
e-post: firmapost@lkal.no  
www.lkal.no



**Meløy Energi Kraft**

Tlf. 75 72 01 70 • Fax 75 72 01 71  
www.meloyenergi.no



**Nord-Salten Kraft AS**

Tlf. 75 77 10 00 • Fax 75 77 10 01  
8276 Ulvsvåg • www.nordsaltenkraft.no



**NORDKYN KRAFTLAG**

Tlf. 78 49 97 00  
firmapost@nordkyn-kraftlag.no  
www.nordkyn-kraftlag.no



**rødøy-lurøy kraftverk**

et selskap i EKS-konsernet

Tlf. 75 09 88 00 • Fax 75 09 88 01  
firmapost@rlk.no • www.rlk.no



**Trollfjord Kraft**

Tlf. 76 11 80 00  
www.trollfjord.no



**Hålogaland Kraft**

Spre positiv energi  
klk.no • hlknett.no • hlkbb.no

Din lokale kraftleverandør!